

ת"פ 55142/04/15 - מדינת ישראל נגד דוד חי חסדאי, חנן אריה פרומן

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 55142-04-15 מדינת ישראל נ' חסדאי(עצור בפיקוח) ואח'
בפני כבוד השופט ד"ר אוהד גורדון

בעניין: מדינת ישראל על-ידי פרקליטות מחוז ירושלים - עו"ד
א' גולדשטיין

המאשימה

נגד

1. דוד חי חסדאי על-ידי ב"כ עוה"ד ע' קידר ול' פלדמן
2. חנן אריה פרומן על-ידי ב"כ עו"ד י' במ

הנאשמים

הכרעת דין

החלטתי להרשיע את הנאשמים בעבירות שיוחסו להם. זאת, למעט העבירה של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות שיוחסה לנאשם 1 וממנה יזוכה.

רקע

1. בכתב האישום נטען כי ביום 17.4.15 בשעה 2 לפנות בוקר או בסמוך לה שהו הנאשמים יחד עם אחר ברכבו של הנאשם 2 מסוג סקודה בצבע אדום (להלן "רכב הסקודה") כשבחזקתם שקית ובה שלושה בקבוקים המכילים בנזין, שלושה זוגות של כפפות ותרסיס צבע, וכן מוט ברזל, אלה מעץ וגפרורים. הנאשם 1 נשא על חגורת מכנסיו נרתיק עם גז מדמיע. כפי הנטען, הנאשמים והאחר התכוונו לבצע עבירה מסוג פשע או עוון באמצעות החפצים האמורים. עוד נטען כי באותה עת הבחינו השוטרים יונתן ועקנין ודניס סדובניקוב (שיכנו להלן בשמותיהם הפרטיים ויחד "השוטרים") ביושבי רכב הסקודה ועצרו בסמוך. כאשר דניס ניגש לרכב הסקודה והזדהה בפני האחר כשוטר, נמלט האחר מהמקום יחד עם הנאשם 2 שישב במושב הנהג. יונתן הבחין כי הנאשם 1, שישב במושב האחורי של רכב הסקודה, ניסה להימלט שאז הזדהה בפניו כשוטר אך הנאשם 1 דחפו ובהמשך, תוך שיונתן מנסה להשתלט עליו, בעט בבטנו ובאזור מפשעתו כשהוא משתולל ומנסה להימלט.

2. בגין מעשים אלה מיוחסת לנאשמים עבירה של הכנת עבירה בחומרים מסוכנים, לפי סעיף 497 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"); לנאשם 1 מיוחסת גם עבירה של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 274(1) לחוק העונשין; ולנאשם 2 מיוחסת גם עבירה של הכשלת שוטר בעת מילוי תפקידו, לפי סעיף 275 לחוק העונשין.

גדר המחלוקת

3. במישור זה מתעוררות שתי סוגיות עיקריות: הראשונה היא סוגיה עובדתית שעניינה בקשר שבין כל אחד מן הנאשמים לבין הסיטואציה מושא האישום: השניים שישבו בשני המושבים הקדמיים של רכב הסקודה (להלן: "הנהג" ו"הנוסע") הצליחו להימלט מידי השוטרים ולא נתפסו באירוע עצמו. המאשימה טוענת כי הנאשם 2, שנעצר בהמשך, הוא הנהג שנמלט מן האירוע, ואילו הנאשם 2 מכחיש זאת. הנאשם 1, שנתפס ברכב בזמן האירוע, טוען כי נכח בו כטרמפיסט, לא הכיר את הנהג והנוסע וממילא שלא היה שותף לתכניותיהם. המאשימה סבורה כי טענותיו כוזבות.

הסוגיה השנייה אשר מתעוררת עניינה בשאלה האם, במידה ומתקבלת תזת התביעה בשאלות העובדתיות שהוצגו לעיל, יש בעובדות שהוכחו כדי לבסס את העבירות המיוחסות להם.

דין

א. זהותו של הנהג

4. הנאשם 2 הכחיש את נוכחותו באירוע הנדון, ובכלל זה הכחיש כי הוא זה אשר נמלט מהרכב, מצד מושב הנהג באירוע הנדון. כפי שאפרט עתה, איני יכול לקבל את עמדתו. המסקנה בדבר היותו מי שנמלט ממושב הנהג נשענת על השילוב שבין מספר אלמנטים: זיהוי בידי השוטר דניס (הגם שמדובר בראיה שמסקלה אינו שלם); הקשר בינו לבין הרכב; הקשר בינו לבין האחרים ברכב, בדגש על הנאשם 1; וניסיונו הכוזב של הנאשם 2 לספק הסבר "תמים" לאלמנטים המפלילים. אפרט:

א.1. זיהוי של הנאשם 2 בידי דניס

5. בחינתו של זיהוי זה מורכבת ממספר נדבכים. אפתח בשאלת מהימנותו של העד דניס.

דניס, שהינו קצין משטרה וותיק ביחידה המרכזית בירושלים, העיד בצורה ישירה, מפורטת וכנה, ולא מצאתי סיבה לפקפק במהימנותו. הוא תיאר כיצד, במהלך פעילות שגרתית בשכונת רמות וכשהוא נוסע עם יונתן בניידת סמויה, הבחינו הם ברכב הסקודה שתחילה התנהל בצורה מוזרה "הסתובב בשכונה" ובהמשך הסריקות הבחינו בו שוב כשהוא עומד ברחוב זרחין "רכב בודד עומד עם הפנים לכיוון הוואדי". כשהתקרבו השוטרים לרכב הסקודה, יושביו "היו עם קפוצ'ונים והורידו ראשים" שאז התעורר חשדם של השוטרים. הם עצרו את הניידת מאחורי רכב הסקודה כך שחסמו את דרכו, ואז ראה דניס כי "הנהג שילב הילוך רברס ונדלק אור רברס". דניס ניגש לרכב הסקודה מצדו הימני (צד הנוסע). במקביל, יצאו הנוסע מן הדלת הימנית-קדמית של הרכב, וכן הנהג מהדלת השמאלית-קדמית. דניס שאל את הנוסע "מה נשמע מה עניינים וראיתי שהוא מפוחד ולא מתכוון לענות לי". בשלב זה "אמרתי משטרה" שאז החלו הנהג והנוסע לברוח בריצה לכיוונים שונים. דניס רדף אחר הנוסע משך כ-150 מ', תוך שהאחרון מעד וקם וחפצים נפלו מכיסיו. לבסוף, קפץ הנוסע מטה לתהום חשוכה בוואדי ונמלט (פ/16-17).

דניס חזר על הדברים גם בחקירה נגדית לא קצרה, בה נדרש לפרטי הפרטים. ניכר היה שאינו מנסה להעצים את תיאוריו או חותר להפליל את הנאשמים. כך, למשל, אישר לשאלות הסנגוריה כי משהוא-עצמו לא לבש מדים וטרם הזדהה בפני יושבי הרכב כשוטר, הם עלולים היו לחשוש כי הוא מבקש להרע להם (פ/34 ש' 4). עוד סיפר כי אינו עוקב אחר ההליכים המשפטיים בתיקים שבחקירתם היה מעורב ואינו בודק כדי לראות האם החשודים הורשעו (פ/32 ש' 17). גרסתו הולמת גם את הדברים שמסר בסמוך לאירוע, בדו"ח פעולה שרשם 3/ ובהודעה 4/ וכן, במידה רבה, את דברי השוטר שהיה עמו באירוע, יונתן, אשר יסקרו בהמשך. כל אלה

מוסיפים לרושם בדבר מהימנות דבריו של דניס.

6. מכאן לדברים שמסר דניס בהקשר הנדון: דניס סיפר כי טרם המרדף אחר הנוסע, בעת שעמד לצד הרכב ומשני צדי הרכב יצאו הנוסע והנהג, הוא זיהה את הנאשם 2 כמי שיצא ממושב הנהג ונמלט. על היכרותו עם הנאשם 2 סיפר כי ראה אותו יחד עם צעירים נוספים מספר ימים לפני כן, יחד עם קצין חקירות בשם יניב פיאמנטה שהסביר לו מיהן הדמויות לרבות הנאשם 2, ובנוסף כי הכיר את הנאשם 2 לפני כן מעבודתו כבלש ביחידה המרכזית - סוגיה עליה ארחיב בהמשך. עוד סיפר כי הנהג היה לבוש "קפוצ'ון משבצות ומכנס לא זוכר בדיוק איזה מכנס" (פ/18-19, פ/24 ש' 18-14), וכי בחלוף מספר שעות חזר דניס למקום האירוע כדי לבצע סריקות מחשש שהנוסע נותר בוואדי פצוע, ובעודו נוסע ברחוב גולדה מאיר ראה את הנהג צועד בצד הנגדי "לבוש פליז, מעיל משבצות, כולו מלוכלך" וזיהה אותו שוב בתור הנאשם 2. עד שדניס הצליח לבצע פניית פרסה ולהגיע למקום בו ראה את הנאשם 2, הלה עזב את המקום (פ/19).

7. האם יש לקבל זיהוי זה של דניס את הנאשם 2 כנהג? אקדים ואומר כי לשיטתי התשובה לכך היא בחיוב, הגם שמן השיקולים שיפורטו לעיל משקלה של ראיית הזיהוי הינו מדוד בלבד. היא אינה ניצבת לבדה כבסיס להרשעת הנאשם 2, אלא מתווספת לנתונים נוספים שכולם יחד מוכיחים את הנדרש.

8. תחילה לשאלת מהימנות אמירתו של דניס, כי זיהה את הנאשם 2 כנהג שנמלט.

דבריו של דניס הותירו, כאמור, רושם מהימן. המדובר באיש משטרה מנוסה, שתיאר בצורה אמינה אפיזודה מתוך עבודתו השוטפת. לא הוצג מניע בשלו יבקש לטפול אשם על הנאשמים דווקא. משכך יש לקבל את דבריו גם בסוגיית הזיהוי.

ההגנה ביקשה, בסיכומיה, להטיל דופי באמינותו של דניס ולטעון כי בזמן אמת לא זיהה את הנאשם 2 ורק בדיקת בעלות של רכב הסקודה שבוצעה מאוחר יותר הובילה אותו למסקנה לפיה מדובר בנאשם 2. לתמיכה בטענתה הגישה פלטים שסומנו כנ/8. איני יכול לקבל טיעון זה. ראשית אציין, כי המסמכים שסומנו כנ/8 מחוקים בחלקם ולא זיהיתי את שמו של הנאשם 2 על גביהם, כך שקשה לקבל כי הם שהובילו את דניס לנאשם 2. שנית, לא הוצגה כל ראיה לפיה מסמכים אלה, או תוצאתה של בדיקת בעלות, הובאו לידיעתו של דניס טרם רשם את דו"ח הפעולה כנ/3 בו ציין שזיהה באירוע עצמו את הנאשם 2 (ששמו נרשם כנ/3 בשגה כ"ח פרומן"). ושלישית, לפי המסמך כנ/8 המתייחס לבדיקת בעלות, זו בוצעה בשעות 9:24 ו-9:29 (למסמך צורף פלט נוסף אך לא צוין בו שדובר בבדיקת בעלות), בעוד שדו"ח הפעולה של דניס כנ/3 נרשם קודם לכן, בשעה 7:58, ובו ציין כי זיהה באירוע עצמו את הנאשם 2 (שמופיע כנ/3 כ"ח פרומן").

גם היסמכותה של ההגנה על הנשמע ברשת הקשר המשטרית, כנ/6, אינה מסייעת לביסוס טיעונה. ההגנה הפנתה, בהקשר זה, לאמירה הנשמעת ברשת הקשר לפיה התעורר חשד כי יושבי הרכב הם "בני מיעוטים" (למשל מונה 48:13). אלא, שאמירה זו לא נאמרה על-ידי דניס, שלא נכח ליד הדובר בזמן האמירה, ככל הנראה משום שטרם שב מהמרדף שניהל אחר הנוסע. כששב נשמע דניס אומר ברשת הקשר כי לדעתו מדובר באירוע של "תג מחיר" וכי מדובר ב"מתנחלים" (מונה 51:19 ואילך). ההגנה הוסיפה והצביעה על כך שדניס לא נשמע אומר שזיהה את הנאשם 2 (ואוסיף: גם לא את הנוסע בתור ינון ראובני, סוגיה שתדון בהמשך הכרעת הדין). אלא, שדניס הסביר שלא ציין זאת משום שמדובר ב"קשר פתוח" של יחידת סיור רגילה שתפקידה לספק סיוע בנושאים נקודתיים, וכי לא נדרש לסיועה לצורך איתורו של הנאשם 2 משום שיחידתו-שלו, שהיא מסווגת, ביצעה את הפעולות לעניין זה (פ/30 ש' 20-8).

כך, איני סבור כי עלה בידי ההגנה לפגום במהימנות אמירתו של דניס, כי זיהה את הנאשם 2. אני מקבל כי דניס

ביצע את הזיהוי הנדון כפי שתיאר וסבר בכנות כי מדובר בנאשם 2.

9. אלא, שאין בכך ליתר את ההכרח לדון בהיבטים נוספים של הזיהוי. כידוע, ראיית זיהוי טומנת בחובה סיכון לזיהוי שגוי, וזאת בין היתר נוכח מגבלות היכולת האנושית (לדין ראו ד' מנשה ור' עאסי "טעות בזיהוי חזותי של חשודים: הזמנה למחקר ורפורמה" **משפטים** לה 205). על רקע זה הותווה בהלכה הפסוקה מבחן מפורט להערכתה של ראיית זיהוי. זה כולל לא רק בדיקה של מהימנותו של העד המזהה אלא גם בחינה של "מהימנות הזיהוי". מונח זה מגלם שני רבדים: רובד סובייקטיבי, העוסק במידת בטחונו של העד בזיהוי וביכולתו להטביע בזיכרונו רשמים חזותיים, ורובד אובייקטיבי, העוסק בתנאים ששררו בשעת הזיהוי ושיש בהם להשליך על מידת הדיוק שבו (ע"פ 4209/14 **קרון נ' מדינת ישראל**, פס' 25 (15.11.15); ע"פ 2957/10 **אלאטרש נ' מדינת ישראל** פס' 54-62 (30.5.12)).

10. בפן האובייקטיבי, עמדו לרשותו של דניס תנאים שאפשרו לו לצפות היטב בנהג. דניס העיד כי עמד במרחק קצר של כשני מטרים מן הנהג, והגם שהאחרון היה מצדו השני של הרכב הרי שדניס ניצב בקרבה אליו. למרות השעה המאוחרת הראות הייתה טובה, שכן הרחוב היה מואר (פ' 19). דניס הוסיף וסיפר כי הזיהוי שביצע מבוסס על צפייה בפניה של הדמות "ראיתי תווי פנים, את הזקן ואת המעיל" (פ' 37 ש' 31) דבר שמוסיף ומעיד על התנאים ששררו במקום ואפשרו לצפות בתווי הפנים מן המקום בו עמד דניס. כפי שיפורט בהמשך, התנאים אפשרו לדניס גם להבחין שהנהג מזוקן. לא נעלם מעיני כי דניס ביצע את הזיהוי כשאינו מתמקד אך בנהג אלא גם, במקביל, בנוסע עמו שוחח ואחריו רדף, וכי האירוע כולו ארך שניות ספורות (פ' 34 ש' 13). למרות זאת, סבורני כי הרובד האובייקטיבי מציג הזדמנות שלמה וסבירה שהייתה לדניס לזהות את הנהג.

11. היבט נוסף שנוגע לפן האובייקטיבי עניינו באפשרות של דניס לקשר בין דמות הנהג בה חזה באירוע הנדון, לבין דמותו של הנאשם 2. זאת, לא בפן ה"סובייקטיבי" העוסק ביכולותיו של דניס, אלא בשאלה האם הייתה לו הזדמנות מתאימה להיחשף לדמותו של הנאשם 2 טרם האירוע הנדון ולהטמיעה בזיכרונו החזותי.

לעניין זה טען ב"כ הנאשם 2 בסיכומיו, כי היכרותו של דניס עם חזותו של הנאשם 2 מבוססת על עדות שמיעה: אמירתו לפיה הקצין פיאמנטה הצביע על הנאשם 2 בהזדמנות קודמת ואמר לו שמדובר בנאשם 2. לכן, כך טוענת ההגנה, לא ניתן לקבל את זיהוי של דניס את הנאשם 2.

איני מקבל טענה זו. דניס מסר כי היכרותו עם חזותו של הנאשם 2 מבוססת לא רק על ההצבעה עליו בידי הקצין פיאמנטה, אלא גם על היכרות עם הנאשם 2 ממסגרת עבודתו כבלש ביחידה המרכזית. דניס סיפר בעדותו כי ביצע פעילויות בילוש קודמות במסגרתן התוודע לדמותו של הנאשם 2 (פ' 19 ש' 4-6). דמות זו, כך סיפר, חזרה ועלתה במסגרת עבודתו כשבהקשר זה מסר כי ביחידה המרכזית ישנה רשימה של "פעילי ימין" וכי בטרם אירועים מרכזיים בירושלים מתקבלות התראות משירות הביטחון הכללי בצירוף "תמונות של חשודים פוטנציאליים", וכי דניס עצמו מעביר תדרכים לשוטרים לקראת אותם אירועים בהם הוא מציג את התמונות ושמות החשודים ובמסגרת זו הכיר היטב את דמותו של הנאשם 2 (פ' 24 ש' 14-18, פ' 32 ש' 1-2).

אמירה זו של דניס אמינה עלי. לצד הרושם שהותירה עדותו של דניס, נתמכת האמירה הנדונה בעדותו של הקצין יניב פיאמנטה, שגם הוא מסר כי הוא מכיר את הנאשם 2 היטב ונתקל בו לא אחת במסגרת עבודתו (פ' 71 ש' 1-3). עוד התייחס אל הנאשם 2 ואל המעורבים האחרים כאל מי שזהותם חיזקה את החשד שהתגבש אצל שוטרי היחידה המרכזית בדבר טיב כוונותיהם הפליליות באירוע הנדון, וזאת בשל "העבר הפלילי הלאומני שלהם" (פ' 69 ש' 27-30). מכאן שגם לפי פיאמנטה, הנאשם 2 היה מוכר בקרב אנשי היחידה כאחת הדמויות

הנחשבות כ"פעילי ימין" (בלשונו של דניס), וזאת בדומה לאמירתו של דניס בנושא.

די בכך כדי להראות שדניס הכיר מראש את דמותו של הנאשם 2, אף ללא ה"הצבעה" על דמותו בידי הקצין פיאמנטה. מעל לצורך אוסיף, כי הטענה בדבר עדות שמיעה אינה מתייחסת לעצם השמעת האמרה בידי פיאמנטה לדניס, כי הדמות בה חזו היא הנאשם 2, אלא לתוכן האמרה - ובהקשר דנן, לאפשרות שפיאמנטה טעה ב"הצבעה" זו. גם לעניין זה יש בעדותו הנזכרת לעיל של פיאמנטה כדי לגרוע מן האפשרות האמורה, נוכח ההיכרות הטובה עליה העיד עם דמותו של הנאשם 2. עוד יש לציין כי לרשות ההגנה עמדה האפשרות לחקור את פיאמנטה בסוגיה זו ולנסות לבסס כי טעה ב"הצבעה". אלא, שבחקירותיו הנגדיות בידי באי-כוח הנאשמים הוא לא נשאל כל שאלה בנושא.

12. איני סבור, אפוא, כי מתעורר קושי של ממש ברובד האובייקטיבי של זיהוי הנאשם 2 בידי דניס. שונה מצב הדברים ברובד הסובייקטיבי. זאת, משום שדניס טעה בזיהוי מקביל: זה של הנוסע. בזמן אמת הוא זיהה את הנוסע בתור אדם בשם ינון ראובני. גם את ראובני ראה דניס באותו מעמד קודם בו חזה יחד עם הקצין פיאמנטה במספר דמויות ובהן הנאשם 2, וגם אותו בדומה לנאשם 2 הכיר מפעילויות קודמות במסגרת עבודתו (פ/19 ש' 15, פ/22-23). גם לגבי ראובני, בדומה לנאשם 2, הביע דניס בזמן אמת ביטחון בזיהוי (זאת הגם שקיים הבדל מסוים, היות שבהמשך ולאחר שחזה בראובני שנעצר, אמר דניס לקצין פיאמנטה כי הדמות שראה בשטח נמוכה יותר. מאידך, לגבי הנאשם 2 נותר דניס בטוח בזיהוי - ת/34, פ/32 ש' 17).

אין מחלוקת כי זיהויו של דניס את ראובני הוא זיהוי שגוי. הצדדים מסרו כי התביעה מנהלת הליך מקביל כנגד אדם אחר בשם רבין, בטענה שהוא הנוסע ברכב. מכאן החשש, כי דניס טעה גם בזיהוי של הנאשם 2 בתור הנהג, מה עוד שהנוסע עמד בסמוך אליו בזמן הזיהוי בעוד שהנהג עמד מצדו השני של הרכב.

נתונים אלה מחייבים זהירות רבה בעת בחינת ראיית הזיהוי, וזאת בהתייחס לזיהויו של הנאשם 2 בידי דניס. יש בהם לגרוע בצורה ממשית ממשקלו של הזיהוי האמור. ועם זאת, איני סבור כי יש בהם לשלול לחלוטין מתן משקל לראייה זו. טעותו של דניס בנוגע לנוסע, למרות חשיבותה, אינה מקימה מסקנה אוטומטית לפיה טעה גם בנוגע לנהג. המבחן הסובייקטיבי עוסק, כאמור, ביכולתו של המזהה להטביע בזיכרונו רשמים חזותיים וטעות בזיהוי, הגם שהיא מצביעה על קושי במישור זה, אינה מראה בהכרח כי לעד הספציפי אין כל יכולת לזהות.

האפשרות ההפוכה, כי דניס דיין בזיהוי, קיימת ומתחזקת בצורה משמעותית נוכח ההתאמה שבין זהותו של הנהג עליה הצביע דניס, ובין נתונים עצמאיים להם דניס לא היה מודע בעת שביצע את הזיהוי. אעסוק בהן בהרחבה בפרק הבא, ועתה יוצגו רק בתמצית: ראשית, דניס לא ידע כי רכב הסקודה ממנו יצא אותו נהג היה שייך לאיש אותו זיהה, כלומר לנאשם 2. שנית, דניס לא ידע שבאותו רכב, במושב האחורי, ישב באותה עת אדם שהוא חברו של הנאשם 2 - הוא הנאשם 1, וכי ראיות נוספות קושרות בין הסיטואציה והממצאים שברכב לבין מכר אחר של הנאשם 2, שהתביעה סבורה כי הוא הנוסע. לבסוף, כפי שנראה בהמשך, אין בנמצא הסבר אמין שיראה כי אדם אחר, ולא הנאשם 2, הוא שנהג ברכב באותו לילה. ההתאמה שבין כל אלה לבין הזיהוי שביצע דניס מחלישה בצורה משמעותית את האפשרות כי טעה בזיהוי גם לגבי הנהג. בכך באה לידי ביטוי האפשרות שעוגנה בפסיקה, להיסמך על ראיית זיהוי גם בהינתן חולשה או פגמים בזיהוי וזאת מקום שנמצאות ראיות התומכות בה (השוו לעניין **קרן** הנ"ל, פ"ס 38).

13. מישור נוסף אשר מחזק, במידה, את אומדן יכולתו של דניס לזהות את הנהג, עוסק ביכולתו לתאר את הדמות שראה. הדבר עולה מדמיון בין תיאורו את הנהג לבין התיאור שמסר יונתן. דניס תיאר את הנהג כמי שהיה בעל זקן (פ/37 ש' 31) ואף יונתן מסר זאת (ת/1, פ/38 ש' 22). שניהם אף מסרו כי פריט לבושו

העליון של הנהג היה בצבע בהיר עם משבצות גדולות (יונתן שם; דניס נ/4 ש' 39 ופ/18-19). ההתאמה בין התיאורים מעידה, ראשית, כי התנאים ששררו בשטח אפשרו לשני השוטרים לחזות בדמות הנהג. ושנית, בפן הסובייקטיבי, מעידה היא על יכולתו של דניס לזהות את הדמות ולתארה.

עם זאת, משקלו של החיזוק במישור זה מוגבל, בשל פער מסוים בתיאוריו של יונתן. זאת לא בשאלת היות הנהג אדם מזוקן אלא בשאלת צבע חלקו העליון של לבושו. לעניין זה יונתן מסר ברשת הקשר כי אחד הנמלטים לבש טרנינג אפור ו"חליפה למעלה" ולגבי השני "אין תיאור לבוש" (נ/6 מונה 30:46), ובבית המשפט הסביר שהתכוון ל"ג'קט של הטרנינג" (פ/62 ש' 22). מכאן מסיקה ההגנה שתיאר לבוש עליון של הנהג, בצבע אפור. עוד הראתה ההגנה בסיכומיה כי יונתן, בחקירתו הנגדית, אישר כי ראה שהיושבים בקדמת הרכב לובשים "קפוצ'ונים" שחורים (פ/61 ש' 7). ההגנה מפנה לפער שבין תיאורי צבעים אלה לבין התיאור של "קפוצ'ון" בהיר עם משבצות שחורות בדו"ח הפעולה של יונתן, ת/1.

המדובר בפער שגורע ממשקל תיאוריו של יונתן את הנהג, אך אינו מאיין את משקלם. זאת, משום שיונתן הבהיר לאורך עדותו, שנמסרה במאי 2016 אודות אירוע מאפריל 2015, שאינו זוכר את הצבע המדויק של הלבוש. כשנשאל אודותיו והתבקש לאשר שמדובר בלבוש שחור, נמנע מלעשות כן אלא הפנה לדו"ח הפעולה שנרשם סמוך לאירוע "מה שכתוב בדו"ח הפעולה זה נכון" (פ/63 ש' 21 וש' 33). נותר עדיין הבדל שבין לבוש אפור, כמוסק מדבריו ברשת הקשר, לבין תיאורו בדו"ח הפעולה של לבוש בהיר עם משבצות שחורות. ועם זאת יוזכר שיונתן ראה את הנהג ממרחק גדול מזה של דניס. משכך, איני סבור שמדובר בסוגיה שיש בה לשלול את תיאוריו של יונתן אודות הנהג. יכולתו לראות אדם מזוקן, שהולמת את הדמות שתיאר דניס, מספקת מידה של חיזוק.

בהקשר זה אדון בטענה נוספת של ההגנה שגם לפיה יונתן סיפק תיאור שגוי: באמירתו לפיה הנהג היה בעל מבנה גוף "מעט מלא" (ת/1) וגובהו כמטר ושבעים. בניגוד לנטען בידי בא-כוחו של הנאשם 2, תיאורים אלה אינם סותרים את אלה של דניס, שכן הלה מסר שלא יכול לאמוד את הגובה של הנהג ולא התייחס בדבריו למבנה הגוף (פ/31, פ/32 ש' 26). לעניין אחרון זה יוזכר כי דניס העיד שכל גופו של הנהג היה מכוסה בגדים והוא לבש מעיל או ז'קט (פ/38 ש' 1), כך שתיאור של "מעט מלא" בנסיבות אלה לא מצביע בהכרח על אדם עב בשר ואינו סותר את מראהו של הנאשם 2 בעת שהעיד בפניו. אציין, בהקשר זה, כי הגם שהנאשם 2 אינו אדם שמן, הרי שפניו מעט עגלגלות באופן שעשוי להוביל את המתבונן בפניו, שעה שהוא לבוש בבגדים ארוכים, לחשוב כי הוא "מעט מלא".

לסיכום, קיימת מידה של התאמה בין תיאוריו של דניס את הנהג ובין תיאוריו של יונתן. זאת, בדגש על היותו אדם מזוקן, ובמידה פחותה גם בשאלת לבושו. יש בכך תמיכה, גם אם בעוצמה מוגבלת, לזיהוי שביצע דניס.

14. כל אלה, בדגש על הנתונים החיצוניים ההולמים את זיהוי של הנאשם 2 בידי דניס, ממחישים כי אין להתעלם מזיהוי זה וזאת גם אם משקלו פחות נוכח טעותו של דניס בזיהוי הנוסע.

15. שקלתי גם את החשש כי דניס, שלא במודע ונוכח טיב החשד שעלה באירוע הנדון, נטה לזהות דמויות אותן הכיר מעבודתו, כך בלשונו, כ"פעילי ימין" (פ/24 ש' 14-17) בתור יושבי הרכב. ועם זאת, את הזיהוי ביצע דניס טרם נמצאו הפריטים ברכב והתגבש החשד בעל האופי הלאומני. בעת בה הבחינו השוטרים ברכב הסקודה וניגשו אליו חשד דניס אך "שמדובר בפלילים, שבל"ר, גניבות, התפרצויות" (פ/29 ש' 2). רק כשהתקדם האירוע "הבנתי שמדובר בלאומני" (שם ש' 11). בנסיבות אלה אין סיבה להניח כי דניס קישר, מיד כשניגש לרכב, בין הדמויות שלפניו לבין חשדות הנוגעים ל"פעילי ימין" כלשונו. זאת ועוד, החשש האמור

לא מספק הסבר כיצד הצביע דניס על הנאשם 2 דווקא מבין "פעילי הימין" בהם עוסקת היחידה המרכזית, וכיצד הצבעה זו מתיישבת עם בעלותו של הנאשם 2 ברכב הסקודה ויתר הנתונים שפורטו לעיל. לכן, אין בחשש האמור לשלול מתן משקל לזיהוי שביצע דניס את הנאשם 2.

16. בשוליו של דיון זה אציין, כי בהודעתו נ/4 סיפר דניס כי הנאשם 2, בעת שזוהה על ידו, "לבש מעיל בהיר עם משבצות גדולות" וכי דובר באותו מעיל אותו לבש מספר ימים קודם לכן, עת צפה דניס יחד עם יניב פיאמנטה בנאשם 2 ובצעירים נוספים (ש' 39). אף נתון זה עשוי לחזק את הזיהוי, אך בחרתי שלא להתבסס עליו. זאת, משום שלא הוכח שמדובר במעיל ייחודי או נדיר. בדומה אני מקבל טענה נוספת של התביעה, לפיה הזיהוי מתחזק בכך שבעת מעצרו של הנאשם 2 היה לידו מעיל בעל מאפיינים דומים. זאת, הן משום שהמעיל לא הוצג, הן משום שלא בוסס כי המעיל דמה ויזואלית למעיל בו חזה דניס באירוע מושא האישום, והן משום שהאמירה בנושא הוצגה כעדויות שמיעה מפיו של מבצע המעצר שלא העיד במשפט.

17. אעבור לדון בראיות הנוספות הפועלות לחובתו של הנאשם 2, לצד זיהוי בידי דניס.

א. ראיות חיצוניות הקושרות בין הנאשם 2 לבין ההתרחשות הנדונה, וניסיונותי של הנאשם 2 להסביר

18. הגם שניתן להעניק משקל לראיית הזיהוי, הרי שלו עמדה לבדה ונוכח הקשיים שהתגלו בה, לא היה די בה כדי לקבוע כי הנאשם 2 הוא הנהג. אלא, שלזיהוי כנהג התווספו ראיות נוספות ומשמעותיות:

19. רכב הסקודה שייך לנאשם 2. הנאשם 2 לא הכחיש זאת בעדותו, שתיסקר בהמשך. בנוסף, בתוך הרכב על מושב הנהג נתפס זיכרון דברים מיום 12.3.15 לפיו רכש הנאשם 2 את רכב הסקודה מאדם בשם יון סלומנוביץ', ולצדו רישיון רכב על שמו של סלומנוביץ' וטופס ביטוח לרכב (ת/18).

20. בנוסף, קיימת קרבה חברית בין הנאשם 2 לבין הנאשם 1. הנאשם 2 סיפר כי הוא והנאשם 1 "חברים. אני מכיר אותו כמה שנים, אנחנו חברים טובים אבל לא כל הזמן ביחד. כשאנחנו נפגשים זה כיף" (פ/112 ש' 19). הנאשם 1 מסר בעדותו כי הוא חברו של הנאשם 2, גם אם "לא חברים הדוקים", מכירו מזה שנים, יש להם חברים משותפים ובעבר כללה פעילותם המשותפת שהות במאחזים או "חושות" והווי חברתי (פ/90 ש' 23 - 91/פ' ש' 12).

חשיבותו של נתון זה הינו בהצטרפותו לנתון אחר שאף הוא אינו במחלוקת: כי הנאשם 1 נתפס באירוע הנדון כשהוא ישוב במושב האחורי של רכב הסקודה. כפי שיפורט בהמשך, התנהלותו של הנאשם 1, לרבות ניסיונו להימלט מהרכב במקביל לנוסע ולנהג, קושרת אותו מבחינה עניינית לנוכחותם במקום של האחרונים, והנסיבות מעידות על תכנית משותפת של שלושתם. חיזוק נוסף, הגם שמדוד בעצמתו, ואשר נוגע לזהותו של הנוסע, יידון להלן בפרק ג' להכרעת הדין.

21. המדובר בצבר של עובדות, שקשה לקבל כי הן תוצר של צירוף מקרים: האיש אותו זיהה דניס כמי שנמלט ממושב הנהג של רכב הסקודה הינו, כך לפי ראיות שונות ועצמאיות, הבעלים של אותו רכב. זאת ועוד, מי שהנאשם 2 כחברו הטוב נמצא, באותו מעמד, ישוב בכיסא האחורי של הרכב.

22. בניסיון להתמודד עם עובדות אלה ניסו שני הנאשמים להציג להן הסברים "תמימים". הסברו של הנאשם 1, לפיו נקלע למקום במסגרת "טרמפ" שלקח עם אנשים שלא הכיר, יידון בהמשך הכרעת הדין. הנאשם 2 הציג הסבר לפיו לאחר שרכש את הרכב אפשר לאחרים להשתמש בו וזאת לטענתו כ"גמ"ח רכב": רכב אותו, מטעמי גמילות חסדים, הוא מעמיד לשימוש הציבור. לטענתו, במסגרת זו נלקח רכבו לשימוש בידי אחר גם ביום האירוע מושא האישום, והוא עצמו לא ידע מי לקח את רכבו והשתמש בו.

23. איני יכול לקבל הסבר זה. הוא חוטא לאמת, ונטווה בידי הנאשם 2, בהדרגה, בניסיון להרחיק עצמו מן הרכב ומן האירוע מושא האישום. אפרט:

24. הנאשם 2 נחקר ביום 29.4.15, ולאורך חקירה שנמשכה למעלה משעתיים (ת/4) שמר על זכות השתיקה, כשהוא משפיל את עיניו ומסרב לענות לעשרות שאלות שהופנו אליו. הנאשם 2 הפר את שתיקתו פעמים ספורות ובצורה סלקטיבית: באמירה בפתח החקירה לפיה לא עבר על החוק, באמירה לפיה הוא זקוק לתמיסה וקופסה לעדשות מגע, וכן באמירות ספורות שיידונו בהמשך, בהן השמיע תשובה קצרה וסרב להרחיב.

במסגרת התנהלות זו סירב הנאשם 2 לענות, בפתח חקירתו, לשורת שאלות ובהן האם בבעלותו כלי רכב (ש' 42). אלא, שכשהוטח בו שישנן ראיות לפיו רכב הסקודה שייך לו, הפר את השתיקה והשיב כי "הרכב הזה משמש כגמ"ח למי שרוצה להשתמש בו, ואני משאיר את המפתח בסוויץ" (ש' 46). אז חזר לסרב לענות לשאלות רבות ובהן מי בעל הרכב, מחזיק בו או משתמש בו, איפה השאיר את הרכב כדי שאחרים יוכלו להשתמש בו (ש' 59), או מהו טיב ההיכרות בינו לבין הנאשם 1 והאם פגשו בערב הרלבנטי (ש' 59-66). באופן מעניין בחר הנאשם 2 להפר את השתיקה שוב בסוגיה שעניינה בחפצים שנתפסו ברכבו. תחילה, כשהוצגה לו תמונתם, סירב להביט (ש' 50). כשהוצגה שוב, בחר לענות ולומר שיש לו תמיד כפפות באוטו "כי ההגה מלכלך את הידיים", וכי אינו זוכר האם הכפפות שנראות בתמונה הן כפפותיו (ש' 57-59). ניסיונותיו של החוקר לקבל ממנו מידע נוסף על החפצים שנתפסו ברכבו, למשל מדוע החזיקם שם, עלו בתוהו והנאשם 2 חזר לשתיקתו לאורך שאלות רבות, כשהוא מנדב אך תשובה נוספת, גם היא לגבי ממצאים מרכבו: לאחר שסירב לענות האם בקבוקי הפלסטיק שנמצאו ברכב שייכים לו, הסכים לומר כי אינו יודע באיזה חומר דליק מדובר אך ברכבו "תמיד השארתי בקבוקים עם דלק אם יגמר הדלק כי זה רכב גמ"ח". עוד מסר שאינו זוכר באיזה בקבוקים מילא דלק, מתי והאם מילא דלק בבקבוקים שנתפסו (ש' 19-11 ו-24). גם בנושא זה סירב לענות לשאלות נוספות ובהן איזה סוג דלק מילא בבקבוקים או היכן ברכב נהג להשאירם.

חשוב להדגיש כי במסגרת זו נמנע הנאשם 2 מלענות גם לשאלות שנועדו לברר ולהעמיק ב"גרסת הגמ"ח", כגון מתי החליט שהוא משמש את רכבו כרכב גמ"ח, וכיצד אדם הזקוק לרכב יוכל להשתמש בו. הוא לא מסר כל פרט נוסף בנושא. עוד יצוין שבהודעתו של הנאשם 2 לא טען הוא בצורה מפורשת כי הוא איננו האדם אשר נמלט מכיסא הנהג של רכב הסקודה באירוע הנדון, או כי לא היה ברכב באותו אירוע.

25. בעדותו של הנאשם 2 בבית המשפט הפכו אמירותיו הספורות בחקירה אודות "רכב גמ"ח" לגרסה מפורטת. לפיה, הנאשם 2 רכש את הרכב כחודש או חודשיים לפני שנעצר והשתמש בו לנסיעות קצרות "וכן הוא שימש כגמ"ח". את הרכב, כך טען, נהג להשאיר באזור אלון מורה, לעיתים סמוך לטרמפיאדה שבמקום ולעיתים ב"גבעת סקאלי" הסמוכה לישוב, וזאת כשהרכב פתוח והמפתח נעוץ במתג ההתנעה ו"מי שרוצה יכול לבוא להשתמש ולקחת את הרכב וכשמסיים את השימוש מחזיר". הנאשם טען כי מדובר בנוהג מקובל בחברה בה הוא חי "אצלנו זה נפוץ, זה חברה שונה ומנטליות שונה". הנאשם עצמו, לעדותו, נהג לעבוד כשומר בלילה של ימי ג' בגבעה ליד אלון מורה, ובשאר השבוע הסתובב, כל יום במקום אחר, בעוד שרכבו נותר כאמור באלון מורה (פ/97). עוד סיפר שכחודש לאחר רכישת הרכב "נגמר לו הטסט אז השארתי אותו באלון מורה עד שיהיה לי כסף לעשות לו טסט", וזאת כשהמפתחות בתוכו "זה היה הרגל". הוא לא ידע לומר האם הרכב נלקח על-ידי מישהו ביום האירוע מושא האישום, לא זכר היכן היה באותו יום אך ידע להכחיש שהיה ברכב הסקודה בשכונת רמות ונמלט מן השוטרים (פ/98).

26. איני מקבל עדות זו, בדגש על "גרסת הגמ"ח" ועל הכחשותיו של הנאשם 2 את נוכחותו באירוע מושא

האישום. זאת, מן הטעמים הבאים:

תחילה, עיתוי העלאת הגרסה המפורטת, והתנהלות הנאשם 2 קודם לכן בשלב החקירה, פועלים כנגדו. לעניין זה אציין, בנוגע לשני הנאשמים ששניהם נהגו בחקירותיהם באופן דומה (התנהלותו של נאשם 1 תדון בהמשך), כי הימנעות ממענה לשאלות החוקרים תוך בחירה סלקטיבית להשמיע אמירות ספורות ותמציתיות אינה שקולה לשיתוף פעולה בשלב החקירה. התנהלות זו ממלאת אחר הרציונלים בשלם עשויה השתיקה לפעול לחובתו של נאשם: החשש, כי היא מהווה חלק מניסיון להתחמק מאחריות בגין ביצוען של עבירות (ע"פ 11068/08 **מדינת ישראל נ' סנקר**, פס' 28 (12.7.10)).

כידוע, הימנעות ממענה לשאלות בחקירת המשטרה עשויה לנבוע גם מסיבות אחרות ותמימות, אך דווקא מקום בו נאשם מפר את השתיקה באופן סלקטיבי רק כדי להציג את "ניצניה" של גרסת הגנה, ומסרב לפרט אודותיה, מראה הדבר כי הוא אינו חושש ממתן תשובות בשל סיבות אחרות כגון לחץ או חרדה, ומתחזק הרושם בדבר התנהלות מחושבת מצדו במטרה להקשות על החקירה.

לכך יש להוסיף כי הנאשם 2 לא ידע, בעדותו, להציג הסבר הולם לשתיקתו בחקירה: תחילה טען כי "אמרתי מה שאמרתי לאחר התייעצות עם עו"ד שלי. מה שאני כן זוכר זה שבעיקר רציתי לישון כי לא נתנו לי לישון בלילה באותו היום" (פ/99 ש' 4). בהמשך הוסיף כי אינו זוכר את השיקולים שהובילו אותו להתנהל באופן בו התנהל, וכי היה עייף (פ/105 ש' 32). בהסברים אלה אין כדי לנמק באופן משכנע את הבחירה להימנע ממענה לרוב שאלות החוקר, תוך מתן תשובות סלקטיביות. אני ער למזכר שהגישה ההגנה (נ/9) ואשר מתעד חקירה של הנאשם בידי חוקר שב"כ ביום 29.4.15 בשעות 3:15-3:40. לא די בו להראות עייפות חריגה: חקירתו של הנאשם 2 המתועדת בהודעה ת/4 החלה בשעה 16:17 באותו יום, כך שעמד לרשותו זמן מנוחה. יצוין שגם בחקירת השב"כ, כמתועד בנ/9, התנהל הנאשם 2 באופן זהה כאשר השפיל עינו לרצפה וסירב להגיב לשאלות החוקר. הדבר, בצירוף הבחירה לענות לשאלות בצורה סלקטיבית בחקירת המשטרה, מעיד על התנהלות מחושבת ולא על תוצר של עייפות.

מסיבות אלה, שמירתו של הנאשם 2 על זכות השתיקה לאורך רוב חקירתו פועלת נגדו ומחזקת את ראיות התביעה. מאותן סיבות יש לראות בגרסתו כפי שהוצגה בעדותו בבית המשפט, בבחינת "גרסה כבושה", דבר הגורע מן היכולת לקבלה (ראו למשל ע"פ 4297/98 **הרשטיק נ' מדינת ישראל** (10.9.00); ע"פ 411/04 **טטרו נ' מדינת ישראל** (9.1.06)).

לו אכן נעדר הנאשם מרכבו ביום האירוע, והרכב שימש אדם אחר משום שנהג להעמידו כ"גמ"ח" לרשות הציבור, אין זה נהיר מדוע לא יפרט זאת הנאשם 2 באזני חוקריו. פירוש זה אף היה מאפשר לחוקרים לבחון את אמיתות הגרסה: למשל, לו היה הנאשם מציין כי סיפר על "רכב הגמ"ח" לחבריו (כפי שטען בהמשך בבית המשפט), ניתן היה לתשאל חברים אלה כדי לאמת או לשלול את טענותיו. ניתן היה גם לבדוק האם ראה מישו את רכבו של הנאשם עומד לאורך ימים ליד הטרמפיאדה באלון מורה, כטענתו. לא הוצג הסבר הולם לכבישתה של הגרסה המפורטת, וזאת בשים לב לכך שהנאשם ידע לומר לחוקריו שדובר ב"רכב גמ"ח", ולסיבות שהציע הנאשם בעדותו כאמור לעיל (עייפות, עצת עורך דינו או שאינו זוכר את הסיבה). אלה אינן מנמקות באופן משכנע מדוע בחר לענות באופן סלקטיבי ונמנע מפירוט גרסתו וממענה לשאלות שהפנו אליו החוקרים בניסיון להעמיק בחקר הגרסה. המסקנה היא כי העדר הפירוט נועד למנוע מן החוקרים לבדוק את מהימנות הגרסה, ואולי להפריכה.

27. זאת ועוד, בחינת הגרסה לגופה מראה כי היא אינה אמינה. לו אכן דובר, כטענת הנאשם 2, במנהג מוכר

וידוע בחברה בה הוא חי של הותרת רכבים במקום הנדון לשימוש הציבור הרחב, כשהם לא נעולים והמפתחות בתוכם, וזאת מבלי שבעל הרכב ידע מי לוקח את רכבו ונוהג בו, אין זה נהיר כיצד הנאשם 1, חברו הטוב של הנאשם 2 וחלק מאותה חברה, לא אישר קיומו של מנהג כזה. האחרון נשאל אותו מנהג "רכב הגמ"ח" וכל שידע לומר הוא כי באחת מן הישיבות ללימוד תורה "יש נראה לי שלוש רכבים שהם נקראים רכבי גמ"ח. יש מפתחות תלויות בלוח מודעות ומי שלוקח אותם צריך לרשום את השם שלו". כשנשאל האם ישנן אפשרויות נוספות "לעשות רכב גמ"ח" השיב "לא שאני מכיר" והוסיף כי הוא מכיר שימוש ב"רכב גמ"ח" רק בישיבה האמורה (פ/95). הנאשם 1 אף מסר שלא שמע כי לנאשם 2 יש "רכב גמ"ח" (פ/91). ההבדלים בין תיאורים אלה לבין טענת הנאשם 2 אודות המנהג הרווח וטיבו הם ניכרים, ואינם מאפשרים לקבל את הטענה הנדונה.

28. הגרסה אף לוקה בהגיגה הפנימי. גם אם מבקש אדם, בנדיבות, לסייע לזולת ולהעמיד רכבו לרשות נזקקים, אין זה סביר שיעשה כן בדרך של הותרת הרכב פתוח, בישוב ובו מאות משפחות שהוא אינו מכיר את כולן (כך לדבריו של הנאשם 2 בפ/104), עם המפתחות במתג ההתנעה, במיקום פתוח שהוא אינו נמצא בו ומבלי שיש לו כל ידיעה או מעקב מי משתמש ברכב (ובלשוננו: "לא מודיעים פשוט מחזירים למקום").

הנאשם 2 לא ידע לספק הסברים הולמים ומספקים לתהיות המתבקשות נוכח התרחיש שתיאר. כשנשאל כיצד יאתר את הרכב אם הוא זקוק לו במצב חירום, השיב שלא נהג להשתמש בו למצבי חירום משום שמדובר ברכב שלא ניתן לסמוך עליו. זאת, הגם שסיפר שאין לו רכב אחר שיוכל להשתמש בו במצבים כאלה (פ/98 ש' 27-31). כשנשאל כיצד לא חשש שהרכב ייגנב השיב "זה ישוב דתי, לא חשבתי שיגנבו את האוטו" (פ/104). אז נשאל האם לא חשש שהרכב ייגנב בידי פועלים זרים שנכנסים לישוב לעבוד בו, וענה "זה לא עלה במוחי" (פ/105). בהמשך אף אישר ששמע על גניבות רכב בישוב (פ/109 ש' 22). תשובות דומות סיפק כשנשאל כיצד הסתכן בכך שאחר ישתמש ברכבו, ידרוס ילד למוות באמצעות הרכב והוא יואשם בהריגה ("אני לא חשבתי על זה...") (פ/109 ש' 14), או שאחר ינהג ברכבו ללא רישיון נהיגה ("סמכתי על אנשים שלא יעשו את זה" - שם, ש' 19). זאת ועוד, הנאשם 2 סיפר שבין היתר שימש כשומר בלילות ב"גבעת סקאל" ליד אלון מורה. במקביל טען שנהג לעיתים להשאיר את רכב הסקודה במקום כ"רכב גמ"ח". לתהייה כיצד, אם נדרשת שמירה במקום, ניתן להשאיר בו רכב פתוח עם מפתחות ללא חשש, השיב תשובה שאינה שלמה לפיה "צריך שמירה כשיש עדר" (פ/114 ש' 2).

29. הנאשם 2 הוסיף וניסה, בצורה לא אמינה, להרחיק עצמו משימוש תדיר ברכב הסקודה, כדרך לעבות את "גרסת הגמ"ח" ולהראות כי לא השתמש ברכב ביום האירוע מושא האישום. לפי זיכרון הדברים ת/18 רכש הנאשם 2 את הרכב ביום 12.3.15, כחודש ומספר ימים בלבד לפני האירוע מושא האישום. הנאשם 2 שילם תמורת הרכב 2,500 ₪. והנה, בעדותו ניסה הנאשם לטעון שבפועל השתמש ברכב רק לעיתים רחוקות וזאת משום שלא השתכר למחיתו ולא היה לו כסף לטפל ברכב ולתדלקו ("לא היה לי כסף בתור מישהו שלא עובד כל הזמן". בהמשך הוסיף שבאותה תקופה נדרש לשלם קנס ולכן סבל מחסרון כס - פ/103). לכן, כך טען, נהג להעמיד את הרכב באלון מורה או בגבעה הסמוכה לישוב, ולנסוע בעצמו בטרמפים למעט נסיעות ספורות (פ/100-101). ברוח זו גם טען שלא רכש את הרכב לשימוש תדיר אלא "למקרים מיוחדים שיש כסף ורוצים לטייל למקום שאי אפשר להגיע בטרמפים" וכן "לפעמים יש חשק לרכב" (שם).

הגם שאפשר שאדם יימנע משימוש תדיר ברכבו, קשה לקבל כי הנאשם 2, שלפי עדותו הפרוטה אינה מצויה בכיסו, השקיע סכום שהוא משמעותי מאוד עבורו ברכישת רכב ומיד לאחר מכן נמנע מלהשתמש בו והסתכן

בגניבתו בהעמדתו ברחוב דרך קבע, כשהמפתח במתג ההתנעה ולו-עצמו אין כל ידיעה האם נלקח או נגנב, בידי מי ומתי. התרשמתי כי מדובר בטענות כוזבות, שנועדו להשתלב ב"גרסת הגמ"ח" באמצעות הרחקת הנאשם 2 מן השימוש ברכבו.

תהיות דומות עלו נוכח טענות הנאשם לפיהן הוא אינו מכיר את האיש ממנו רכש את רכב הסקודה (פ/111 ש' 27. כזכור, השם רשום בזיכרון דברים בחתימתו, שנתפס ברכבו), או כי הפסיק להשתמש ברכב כאשר נגמר תוקף ה"טסט", משום שנהיגה בו תהיה בניגוד לחוק (פ/102 ש' 22 ופ/103 ש' 21). הנאשם נשאל מדוע, אפוא, העמיד את הרכב לאחר שנגמר ה"טסט" וללא רישוי בתוקף כ"גמ"ח" לשימושם של אחרים. גם לענין זה השיב "לא חשבתי על זה, קורה. לא חושבים" וכי דובר בהרגל (פ/103 ש' 28). אף במישור זה התרשמתי מניסיונות לא אמתיים להרחיק את הנאשם משימוש ברכב בתקופה בה התרחש האירוע מושא האישום.

30. בניסיון נוסף לבסס את "גרסת הגמ"ח" הציגה ההגנה חוות דעת לפיהן אותרו על אלמנטים שונים וחיצוניים של רכב הסקודה טביעות אצבע של שני אנשים נוספים (נ/10, נ/11). כל שיש בראיות אלה להראות הוא כי אותם שניים נגעו ברכב. אין בכך לתמוך בגרסת הנאשם 2, וזאת בפרט משהוא עצמו מסר כי אחד מאותם שניים, יקיר אשבל, הוא מכר שלו (פ/100 ש' 14) כך שאפשר שהסיעו ברכבו או פגש בו. בדומה, הפניית ההגנה לחוות דעת מז"פ ת/33 שהציגה תערובות של מספר פרופילי DNA על חלק מהפריטים הניידים שנמצאו ברכב אינה מסייעת לביסוס "גרסת הגמ"ח". היא אינה מראה שהרכב נמסר לשימושם של אחרים, ומתיישבת באותה מידה גם עם נגיעה של אחרים בפריטים במקום אחר טרם העברתם לתוך הרכב, או עם נגיעה בהם בזמן שהות ברכב עצמו שלא במסגרת שימוש בו כ"רכב גמ"ח" אלא, למשל, במסגרת נסיעה בו עם הנאשם 2.

31. כל אלה מגבשים מסקנה לפיה עדות הנאשם 2 אינה ראויה לאמון. הגרסה שהציג כוזבת, באופן המעיד על ניסיון לנתק עצמו ממעשה העבירה. משכך, יש בה לתמוך בראיות התביעה (השוו: ע"פ 1645/08 פלוני נ' **מדינת ישראל**, פס' 22 (3.9.09)).

32. מכאן מסקנתי, לפיה הנאשם 2 הוא הנהג אשר נמלט מן הרכב באירוע מושא האישום. השילוב שבין זהותו כבעל הרכב, זיהויו כנהג בידי דניס, העובדה שחברו הטוב נתפס ישוב במושב האחורי ושקרי הנאשם 2 בניסיון להרחיק עצמו מכל אלה, מגבשים את המסקנה האמורה מעל לספק.

33. אציין כי המאשימה ביקשה לזקוף לחובת הנאשם 2 גם התחמקות מן החקירה. אף שהוצגו קשיים לאתר את הנאשם 2 לאחר האירוע, בביקורי שוטרים בבית משפחתו בירושלים בימים 20.4.15 ו-28.4.15 (ת/8, ת/14), והגם שבסופו של דבר נעצר בישוב הנמצא ברמת הגולן (ת/20), אני סבור שהוכח מעל לספק וכראיה עצמאית כי הנאשם 2 ידע שהוא דרוש לחקירה וביקש להתחמק. אני קובע זאת בשים לב לאורח חייו של הנאשם 2, שלעדויות אשר לא הופרכה נע ונד בין מקומות שונים ואינו מנהל קשר קבוע עם משפחתו. ועם זאת, גם ללא אלמנט זה בוססה נוכחותו של הנאשם 2 במקום האירוע.

ב. טיב נוכחותו של הנאשם 1 ברכב הסקודה

34. הנאשם 1 ישב במושב האחורי ברכב הנדון, ונתפס בידי השוטר יונתן בעודו מנסה לצאת מהרכב. בניסיון להסביר את נוכחותו במקום, בשעת לילה מאוחרת (כאמור, סביב השעה 2 לפנות בוקר), טען הנאשם 1 כי נכח במקום כטרמפיסט.

35. אני יכול לקבל טענה זו. גם היא נטווחת, בהדרגה, בניסיון של הנאשם 1 לתרץ את העובדות המפלילות

אותו, והוצגה בצורה בלתי אמינה שהמחשה את טיבה. אפרט:

36. התנהלותו של הנאשם 1 במישור זה בשלב החקירה מזכירה את זו של הנאשם 2. הגם שלאחר מעצרו טען הנאשם 1 בפני יונתן כי היה "טרמפיסט" (פ' 47 ש' 16), הרי שבמהלך חקירותיו לא הסכים לנדב פרטים שיאפשרו לבחון את גרסתו ושמר על זכות השתיקה.

בפתח החקירה מיום 20.4.16 (ת/3), כך לפי הערת החוקר, הוריד הנאשם 1 את ראשו, עצם את עיניו ונמנע מלהשמיע כל תגובה או קול. כך גם כשהחוקר שאלו לשלומו וקרא לו בשמו (ש' 8). לאורך חקירה ממושכת (בין השעות 20:14-21:41) נמנע הנאשם 1 מלענות לשורה ארוכה של שאלות שהופנו אליו, ובהן שאלות אודות טיב נוכחותו ברכב באירוע מושא האישום או התנהלותו באותו יום, שהציגו אפשרויות נוחות להציג ולפרט את "טענת הטרמפיסט" (למשל עמ' 1 ש' 21, עמ' 2 ש' 8 וש' 34, עמ' 4 ש' 29).

בחלוף שלושה ימים נחקר הנאשם 1 שוב (ת/2 מיום 23.4.15). בתחילת חקירתו מסר כי הוא שומר על זכות השתיקה, ואז פתח ב"מונולוג" בו טען כי "אני נוכחתי ברכב הסקודה בתור טרמפיסט ולא ראיתי שום דבר חשוב ולא הכרתי את האנשים האלה הם היו עם קפוצ'ונים על הראש ולא באתי לבצע שום עבירה זהו". עוד הכחיש כי תקף את השוטר יונתן והכריז שלא יענה לשאלות נוספות (ש' 37-45). ואכן, בהמשך חקירתו נמנע מלענות לקושיות החוקר, ובכלל זה לשאלות שביקשו להעמיק בחקר "טענת הטרמפיסט" שהעלה, כגון כיצד הגיע למקום בו נתפס ומה היה נתיב הנסיעה (ש' 70 ו-84), מה הקשר שלו לנהג ולנוסע ומיהם (ש' 89 ו-138), היכן עלה לרכב, לאן ביקש לנסוע ומדוע עלה ל"טרמפ" באישון לילה עם אנשים זרים (ש' 137-143).

37. הנאשם 1 שמר, אפוא, על זכות השתיקה תוך שהוא מפר אותה פעם אחת בלבד וזאת כדי להציג "ניצני גרסה" במילים ספורות, ונמנע בהמשך מלפרט את טענתו באופן שהיה מאפשר לבדקה. הקושי שבהתנהלות זו בולט, שהרי הגרסה שהציג הנאשם 1 בעדותו בבית המשפט הייתה רוויה בפרטים שניתן היה לאמת או לשלול בבדיקות פשוטות בזמן אמת. כפי שצינתי בעניינו של הנאשם 2, התנהלות מעין זו מבססת רושם לפיו מדובר בשתיקה שאינה תוצר של סיבות תמימות כגון לחץ, חרדה או עייפות, והיא בבחינת התנהלות מחושבת שנועדה, מחד, לזרוע את זרעיה של גרסת הגנה ומאידך למנוע מהחוקרים לבחנה ואולי להפריכה באמצעות הימנעות משיתוף פעולה. התנהלות מעין זו פועלת לחובת הנאשם 1.

זאת ועוד, בעדותו לא הציג הנאשם 1 הסבר אמין להתנהלותו זו. בחקירה הראשית לא הוצג כל הסבר, וכל שטען הוא שבחקירתו השנייה מסר גרסה (פ' 77 ש' 11). בחקירה הנגדית טען, תחילה, כי שתק בחקירה הראשונה משום שלא ניתן לו להיוועץ בעורך-דין. אז הוצג לו שגם בחקירה השנייה שמר על זכות השתיקה למרות שנועץ בעורך-דין. בשלב זה החל הנאשם 1 להעלות הסברים שונים: כי שתק משום שהחוקרים לא היו מעוניינים להקשיב לגרסתו, כי ביקשו לחלץ ממנו הודאה בתרגילי חקירה ובדרכים שונות וכי עורך הדין ייעץ לו למסור את גרסתו באופן מצומצם ואז לשתוק. כשנשאל מדוע סירב לחתום על הודעותיו, לא זכר מדוע. כשהתבקש לפרט לאילו תרגילי חקירה התכוון השתהה בתשובתו, ואז השיב בלשון כללית לצד התייחסות למקרה אחד בו נאמר לו שחברו מדמם בשטח והוא התבקש למסור פרטים כדי להצילו (פ' 85 ש' 30 - פ' 86 ש' 34). בהמשך העצים את טענותיו, וטען כי חוקר בשם רוני איים עליו ברצח וכי "יתפסו אותי בפינה חשוכה ויאשפזו אותי אם אני לא אפסיק בפעילות שלי" (פ' 87). גם אם אקבל את טענת ההגנה (שלא נתמכה במסמכים) לפיה הנאשם 1 נחקר בידי שירות הביטחון הכללי טרם חקירתו במשטרה, אין בכך כדי לעמעם את הרושם מן האופן בו הוצגו טענות אלה ומתכנן. הנאשם 1 הציג בצורה בלתי החלטית, תוך שהוא נע בין הסבר למשנהו והולך ומעצים את טענותיו בנושא. ניסיונותיו לתלות את הסיבות לשתיקתו בהתנהלות החוקרים ובאיומים מצדם היו מופרזים. טענתו לניסיונות לחלץ ממנו הודאה התחווה אף היא כמופרזת, וכל שהוצג הוא

מזכר לפיו ביום 17.4.15, כלומר מספר ימים לפני חקירותיו של הנאשם 1 וכאשר התעורר חשש לחייו של הנוסע שנמלט וקפץ לתהום, ביקש החוקר פיאמנטה מהנאשם 1 למסור פרטים שיאפשרו לאתר את הנוסע. הנאשם 1 לא הגיב לבקשה (ת/7).

זאת ועוד, כפי שיובא להלן במסגרת הדיון בגרסת הנאשם בעדותו, בהמשך עדותו שינה הנאשם מטעמו וטען כי דווקא ניהל שיחות עם החוקרים ומסר להם מידע, שלטענתו לא נרשם על ידם. בכך סטה מגרסתו הקודמת.

מכל אלה עולה, כי הנאשם 1 לא השכיל להציג הסבר תמים ואמין להתנהלותו בחקירה. משכך, יש בה כדי לחזק את ראיות התביעה נגדו.

38. מכאן לעדותו של הנאשם 1. כחברו הנאשם 2, גם הנאשם 1 הפך בעדותו את האמירות הספורות שהשמיע קודם לכן אודות היותו "טרמפיסט", לגרסה מפורטת. לצד "כבישתה" של גרסה זו ללא הסבר הולם, הוצגה גרסה זו בצורה בלתי אמינה שלא מאפשרת לקבלה.

39. בחקירתו הראשית טען הנאשם כי ביום הנדון עבד בירושלים בבנייה, סיים את עבודתו בשעה 18:30 ונסע עם רכבו לכיוון היציאה מהעיר. תוך כדי הנסיעה הסבו נהגים אחרים את תשומת לבו לכך שיש נזילה מרכבו. הוא עצר את הרכב, ראה כי "יש לי נזילת שמן רצינית" והחליט לתקן את הרכב. לכן, החנה את רכבו מאחורי ישיבת מרכז הרב, תיקן את הנזילה בעבודה רצופה משך שבע שעות עם הפסקות לצורך תפילה וחיפוש חנות לרכישת חומרים לתיקון הנזילה. בשעה 01:30 לפנות בוקר סיים, והיה צריך "להשהות את הרכב ל-48 שעות לייבוש החומר" ולכן צעד לקריית משה כדי לתפוס "טרמפ" לביתו בבית אל. שני בחורים "עם קפוצ'ונים על הראש" ברכב הסקודה האדום עצרו לו, ומסרו לו שהם נוסעים לשומרון "אבל עם עצירה בדרך בשכונת רמות, אוספים מישהו וממשיכים". הנאשם נכנס לרכב הסקודה, ואחרי דקה של נסיעה נרדם. בהמשך התעורר בבהלה "ברגע שהנוסע שליד הנהג והנהג פתחו את הדלתות ורצו לכיוון שמאל", הסיר את חגורת הבטיחות, "באתי לפתוח את הדלת מימיני, שמעתי צעקות ובלאגן לא הבנתי מה קורה" שאז אדם שנראה לו כבלש משטרה "כי שמעתי צעקות 'משטרה'" התנפל עליו (פ/75-76).

40. בחקירה הנגדית וכשנדרש הנאשם 1 להעמיק בפרטי התרחיש שהציג, התגלה טיבו הכוזב.

מחד, תיאר הנאשם 1 עבודת מכונאות שנמשכה לתוך הלילה, לאורך 7 שעות, אותה הצליח לבצע עם "קצת כלים" שהיו ברכבו ולאורו של פנס. במצב לא פשוט זה הצליח לאתר את מקור הנזילה כנובע מסדק באורך עשרה סנטימטרים באגן השמן המצוי מתחת למנוע (פ/78 ש' 20-23, פ/82 ש' 29, פ/83 ש' 26). כדי לאפשר גישה לאגן השמן, כך טען, פירק הנאשם 1 צינורות מן המכלולים המכאניים של הרכב (ובלשונו: "לפרק את כל האזור של מקור הנזילה" - פ/78 ש' 20). הוא אף ידע לרכוש חומר מתאים לתיקון הנזילה וכיצד לבצע את התיקון באגן השמן. עוד ידע לומר כי מדובר בתיקון זמני, וכי תיקון קבוע מצריך החלפה של האגן (שם, ש' 27).

מאידך, התגלה כי הנאשם 1 כלל אינו מצוי במכונאות ואינו מסוגל להסביר את פעולותיו בצורה משכנעת. הנאשם אישר שמעולם לא עבד במכונאות רכב ואין לו כל הכשרה בתחום. כשנשאל כיצד ידע לטפל ברכבו טיפול ממושך ומורכב השיב תשובה חלקית "ידעתי שיש חומר שנקרא 'אפוקסי' שמתקשה לברזל, זה היה משהו בסיסי" (פ/77 ש' 33-פ/78 ש' 3). כשהתבקש לתאר את הפעולות שעשה הסתבר כי הוא אינו בקי בחלקי המנוע ("אני אצייר את מה שאני יודע. לא את הכל אני יודע. זה משתנה בין הרכבים" - פ/83 ש' 21) ואף אינו יודע מה תפקידם של החלקים אותם פירק כדי להגיע לאגן השמן ולתקנו ("אני חושב שזה צינורות של מים, אני לא כל כך יודע מה כל צינור עושה" (שם, ש' 28)). הדבר מעלה תהיה שנותרה ללא הסבר, כיצד מחליט אדם שמעוניין לתקן את רכבו לפרק ממנו חלקי מכלולים שהוא אינו יודע מה תפקידם, לא למד כיצד לפרקם

ולהרכיבם חזרה וממילא אינו יודע האם הוא מסב לרכב נזק במהלך זה. בדומה, כשהתבקש הנאשם 1 לתאר את נזילת השמן מרכבו השיב תחילה כי כל אזור אגן השמן היה מלא בשמן "כולל הצינורות". אלא שאז נשאל כיצד הצינורות, המצויים מעל האגן, התלכלכו בשמן שנוזל מטה מן האגן, והסתבך בתשובותיו: "אני סתם נותן כיוון, אני לא יודע, יש גם שרשרת טיימינג ואולי זה הותז, הנזילה הייתה קצת מלמעלה" (פ/84 ש' 8).

חוסר מהימנותה של גרסת הנאשם 1 ניכר גם באלמנטים נוספים. כך, למשל, כשסיפר כי בעת שנעצר על-ידי המשטרה נותר רכבו במקום בו תיקנו, סמוך לשיבת מרכז הרב, נשאל מדוע לא הצביע בפני החוקרים על הרכב כדי לאמת את גרסתו. הנאשם 1 השיב כי הוא אמר זאת לחוקרים, אך הדבר לא נרשם על-ידם (פ/87 ש' 30 ושוב בפ/88 ש' 19). הוא טען כי ניהל שיחות נוספות עם החוקרים, שלא תועדו (פ/88 ש' 6-1). תשובות אלה סותרות את החלטתו של הנאשם 1 שלא לשתף פעולה עם חוקריו כמתועד בהודעותיו ובמזכר ת/7 (העוסק אף הוא בשיחה שלא במסגרת חקירה, בדומה לשיחות לקיומן טען הנאשם 1). תשובותיו אלה של הנאשם 1 אף סותרות את ניסיונותיו שנדונו לעיל להסביר מדוע נמנע מלשתף פעולה עם חוקריו. הן הותירו רושם של ניסיון לא משכנע וכוזב להתמודד עם הקושי שהוצג בפניו בשאלה הנדונה.

רושם דומה הותירה גרסתו בנושא רכישת החומר ששימש לתיקון הרכב: הנאשם 1 טען שרכשו בחנות לחומרי בניין בשעה לא שגרית, סמוך לשעה עשר בלילה (פ/82 ש' 13). כשנשאל מדוע לא הציג את הקבלה על הרכישה בפני החוקרים כדי להוכיח את גרסתו, נמנע מלהכחיש כי הקבלה הייתה ברשותו והשיב שאינו זוכר מדוע לא עשה זאת והמשיך בשלו "הרבה חקרו אותי מחוץ לפרוטוקול. אני לא זוכר אם מחוץ לפרוטוקול הראיתי להם את זה. היו קטעים שדיברתי עם חוקרים מחוץ לפרוטוקול" (פ/88 ש' 25). התהיות עלו גם בסוגיה נוספת: הנאשם 1 סיפר כי הגם שסבל מחסרון כיס, עבד באותו יום בפרויקט בנייה ברח' שמואל הנביא, השתכר כמה מאות שקלים ומעסיקיו היו מעוניינים שימשיך לעבוד בפרויקט האמור, לא תכנן לשוב ולעבוד במקום. זאת, לדבריו, משום ש"לא רציתי להיות מחוייב למקום" (פ/79 ש' 12). כשנשאל כמה שעות עבד בבנייה באותו יום, השתהה בתשובתו עד שהצליח לענות (שם, ש' 20). בדומה, כאשר נשאל כמה זמן החזיק ברכבו השתהה טרם מענה (פ/85 ש' 1). כל אלה ביססו את הרושם הנזכר לעיל, של עדות בלתי אמינה.

41. לכישלונם של הנאשם להסביר את גרסתו יש להוסיף את סימני השאלה העולים מן הגרסה עצמה: כיצד הסתכן לעלות ל"טרמפ" מירושלים לשומרון בשעה 2 בלילה, ברכב לא מוכר בו נוהגים שני גברים זרים עם "קפוצ'ונים" על ראשם? הנאשם אישר כי חשש, אך לדבריו החליט לעלות משום שהחליף דברים קצרים עם אותם גברים זרים והבחין במבטא יהודי ובכיפות מתחת ל"קפוצ'ונים", וכן משום שהחזיק ברשותו אמצעי התגוננות - גז פלפל (פ/90 ש' 3 וש' 19).

התייחסותו לאמצעי זה מעלה תהיה נוספת: כיצד הרשה הנאשם לעצמו להירדם מיד לאחר שנכנס לרכב? הנאשם הסביר זאת באופן לא משכנע, כתוצר של עייפות ובטחון שחש (ש' 22). קשה גם שלא לאתר קשר בין הטענה לפיה נרדם מיד לאחר כניסתו לרכב, לבין טענתו לפיה לא הבחין בחפצים שנמצאו בתוך הרכב, סמוך למקום בו ישב: בקבוקים עם חומר דליק, כפפות ועוד כפי שיפורט בהמשך.

ומכאן סימן שאלה נוסף: כיצד העלו שני הזרים "טרמפיסט" למכוניתם, הושיבו אותו דווקא ליד חפצים כה "חשודים" ופנו להסתובב עמו ברחובות שכונת רמות ולעמוד במיקום המשקיף לעבר הכפר בית איכסא? מסקנתי שתוצג להלן, לפיה העובדות מעידות על כוונה לבצע עבירה באמצעות החפצים האמורים, אך מחדדת את הקושי שבאיסוף "טרמפיסט" במהלך זה.

ולבסוף, קשה להתעלם מצירוף המקרים המאפיין תרחיש בו עולה הנאשם 1 לטרמפ אקראי באישון לילה,

ובדיעבד מתברר כי הוא יושב ברכב השייך לחברו הטוב, הנאשם 2, הנהוג בידי שני זרים (וראו תשובתו לתהייה זו, שאינה ממין העניין - פ/96 ש' 24. ראו גם הדיון בפרק ג' להלן בזהותו של הנוסע. דיון המחזק, במידה, את הראיות כנגד הנאשם 1).

42. כל אלה מעידים על גרסתו של הנאשם 1 כגרסה בדויה, שנטוותה לצרכי ההליך ובמטרה לספק הסבר תמים לעובדות המפלילות, ודינה להידחות. בנוסף, גם במישור זה ונוכח טיבה של הגרסה יש בשקרי הנאשם 1 להעיד על תחושת אשם ולחזק את חומר הראיות נגדו.

ג. הנוסע

43. בסיכומיה הציעה התביעה חיזוק נוסף לראיות כנגד הנאשמים: לטענתה חברים של השניים, ששמו חנוך רבין (להלן: "רבין"), היה הנוסע ברכב שכזכור נמלט מידי דניס.

בחרתי לאמץ טענה זו רק באופן חלקי, וזאת מתוך זהירות שמקורה בכך שמנוהל הליך נפרד, בפני מותב אחר, כנגד רבין. בשים לב לכך שדניס זיהה אדם אחר בתור הנוסע, ישנה אפשרות כי באותו הליך תדון ותוכרע השאלה האם רבין הוא הנוסע. משכך, והיות שרבין לא העיד לפני בנושא כך שלא שמעתי את גרסתו והסבריו לראיות התביעה כנגדו, סבורני כי ראוי שאמנע מקביעה לפיה הנוסע הוא רבין.

ועם זאת, איני מתעלם מן הראיות שהוצגו בנושא: הנאשם 1 נשאל האם רבין הוא חבר משותף שלו ושל הנאשם 2, ולאחר היסוס השיב בחיוב (פ/91 ש' 8). עוד סיפר שרבין מתגורר בשכונת רמות, בסמוך לרחוב זרחין בו התרחש האירוע מושא האישום (שם, ש' 28-30). גם הנאשם 2 התייחס לרבין כאל חברו (פ/113 ש' 21). ה-DNA של רבין נמצא כפרופיל הבולט על שקית הניילון שנמצאה במושב האחורי ובתוכה בקבוקי הבנזין, הכפפות והתרסיס, וכן על הכיפה אותה, לפי עדותו של דניס, השליך הנוסע בעת הימלטותו (חוות דעת מז"פ שהוגשו בהסכמה, ת/33 ות/25). טביעות האצבע של רבין נמצאו על חלקה החיצוני של הדלת הקדמית-ימנית של רכב הסקודה ממנה נמלט הנוסע ועל מסגרת החלון החיצונית של הדלת האחורית-שמאלית (ת/15 ות/32). בנוסף, רבין נעלם לאחר האירוע, לא רק למשטרה אלא גם למשפחתו ולחברו הטוב אברהם גפני, וניסיונות שונים לאתרו כשלו עד שנעצר ביום 11.5.15 (הודעות אמו של רבין ת/5 וחברו גפני ת/6, דוחות הפעולה של איתי מלכא ת/10, יוסי דיין ת/17 ודוד פרנקו ת/23).

ראיות אלה קושרות בין מי שהוא חבר של הנאשמים לבין הרכב, החפצים והאירוע הנדונים. זאת, כאמור, מבלי שאכריע האם די בכך לצורך הרשעתו של רבין. בהקשרו של הליך זה, הדבר מחדד את התהיות שהוצגו לעיל בדבר גרסאותיהם של כל אחד מן הנאשמים. כך, למשל, גוברת התהייה כיצד מצא עצמו הנאשם 1 יושב, כ"טרמפיסט", לצדה של שקית ועליה ה-DNA של חברו רבין, ברכבו של חבר אחר - הנאשם 2. נתונים אלה מוסיפים ומחזקים את המסקנה לפיה לא ניתן לקבל את גרסאותיהם של הנאשמים.

ד. עובדות נוספות

44. אעמוד בקצרה על עובדות נוספות הרלבנטיות להכרעה:

45. הן דניס והן יונתן תיארו כי רכב הסקודה, בו חזו קודם לכן נוסע בשכונת רמות, נעמד במיקום הסמוך לוואדי אשר מפריד בין שכונת רמות לבין הכפר בית איכסא, כשאורותיו דולקים. כאשר השוטרים התקרבו לרכב הנוכחים בתוכו, כש"קפוצ'ונים" לראשיהם, הטו את מבטיהם מטה כך שלא ניתן יהיה לראות את פניהם, ובנוסף נדלק בחלקו האחורי של רכב הסקודה "אור רוורס". הדבר העלה את חשדם של השוטרים (דניס פ/16-17, נ/3 ונ/4 ש' 7-8; יונתן ת/1 ופ/38 ש' 13-16). עוד מסרו כי המיקום בו עמד הרכב מצוי

בקרבה לוואדי אשר מוביל לכפר בית איכסא (דניס נ/3, יונתן ת/1). הקצין יניב פיאמנטה מסר דברים דומים על בסיס היכרותו את השטח והוסיף, כי בוואדי ישנם שבילים מסומנים המובילים לבית איכסא וכי מדד באמצעות המערכת המשטרית את המרחק ממיקום המעצר ועד לתחילת הכפר וקיבל מרחק אווירי של כשמונה מאות ושבעים מטרים (פ/68, פ/70, פ/73). מידת הקרבה נראית גם בסרטון השחזור שערך דניס במיקום הרלבנטי (נ/5, למשל מונה 1:30 ובהמשך לאחר צעדה לתוך הוואדי במונה 7:55).

46. עובדה נוספת הראויה לחידוד עניינה בהימלטותם של הנוסע והנהג. להתנהלותו של הנאשם 1 בשלב זה של ההתרחשויות אתייחס בהמשך. דגש ראשון הוא כי הימלטות הנוסע והנהג החלה, לפי עדויותיהם של השוטרים, מיד לאחר שדניס הזדהה בפני הנוסע כשוטר (דניס פ/17 ש' 6, יונתן פ/38 ש' 18-20). השוטרים לא לבשו מדים או סימנים מזהים אחרים ונסעו בניידת סמויה, כך שקודם להזדהותו של דניס כשוטר אין סיבה להניח כי יושבי הרכב ידעו שמדובר בשוטרים. מיד כשהבינו זאת, החלו להימלט. דגש שני עניינו במידת התעוזה והסיכון שבהימלטותו של הנוסע אשר, לעדותו של דניס, רץ לכיוון הוואדי תוך שדניס קורא אחריו "עצור משטרה", מעד ונפל מספר פעמים במהלך זה ונפלו פריטים מכיסיו אך הוא התרומם והמשיך במנוסה, ו"כשהגענו לתהום לפתע הוא קפץ. זאת תהום שלא ראיתי בגלל החושך, כשהסתכלתי זה היה עמוק מדי ובשלב זה הפסקתי את המרדף" (פ/17 ש' 3-9, פ/19 ש' 18). על הסיכון שבהימלטות הנוסע, בדגש על הקפיצה לתהום החשוכה והעמוקה, ניתן ללמוד גם מחששו של דניס לסכן עצמו בשלו זנח את המרדף אחר הנוסע (בדו"ח הפעולה נ/3 ובשחזור נ/5 ציין דניס שחשש לחייו אם יקפוץ), וכן מכך שחוקרי המשטרה ביצעו פעולות בניסיון לאתר את הנוסע בוואדי משום שסברו שיתכן שנפגע ונותר במקום (דניס פ/19 ש' 21, מזכרו של יניב פיאמנטה ת/7). עוד יצוין שאף הנהג הצליח להימלט.

המדובר, כך נראה בהמשך, בעובדות שהן משמעותיות לצורך ההכרעה באישומים המיוחסים לנאשמים.

ה. סיכום ביניים

47. אני קובע כי שני הנאשמים והנוסע נסעו יחד באירוע מושא האישום, כשהם ערים, בתוך רכב הסקודה בשכונת רמות וזאת סביב השעה 2 לפנות בוקר. הנאשם 1 ישב במושב האחורי והנאשם 2 נהג ברכב. בשלב מסוים העמידו את רכב הסקודה במיקום הסמוך לוואדי ובו דרכים המובילות לכפר בית איכסא. כשהבחינו בשוטרים מתקרבים לרכב, הורידו את ראשיהם המכוסים ב"קפוצ'ונים" כדי שלא ניתן יהיה לראות את פניהם, ונאשם 2 שילב להילוך אחורי. כאשר השוטר דניס ניגש לרכב, ולאחר שהחליף מספר מילים עם הנוסע והזדהה כשוטר, פתחו הנוסע והנאשם 2 במנוסה באופן המתואר לעיל. שניהם הצליחו להימלט מידי השוטרים, והנאשם 2 נתפס רק בחלוף תקופה. שאלת התנהלותו של הנאשם 1 מול השוטר יונתן שניגש לעברו, ולחפצים שנמצאו ברכב, תדון בהמשכה של הכרעת הדין.

ו. התנהלותו של הנאשם 1 באירוע מושא האישום

48. בדו"ח הפעולה ת/1 שנרשם בסמוך לאירוע תיאר יונתן כי לאחר שראה כי הנהג והנוסע נמלטו בריצה, הבחין בנאשם 1 מנסה לצאת מהדלת האחורית-ימנית של הרכב. יונתן ניגש אליו "ואמרתי לו משטרה עצור" שאז הנאשם 1 דחף אותו וניסה להימלט מהרכב. יונתן תפס את ידיו והורה לו להירגע, אך הנאשם 1 המשיך להיאבק ולבעוט ביונתן עד שהאחרון הצליח לגבור עליו. אציין כי מעדותו של יונתן ומשאלות הצדדים עולה כי יונתן מסר בהמשך גם הודעה בפני חוקר, אך זו לא הוגשה לעיוני (פ/64 ש' 15).

49. בבית המשפט נדרש יונתן להעיד בשתי ישיבות, בפערי זמן, וזאת משום שעדותו לא הסתיימה בישיבה

הראשונה. ביום 28.1.16 החלה שמיעת העדות, שאז תיאר שוב את האירוע. בחקירתו הראשית מסר, כי לאחר שחזה בנהג ובנוסע נמלטים הבחין כי במושב האחורי של רכב הסקודה יושב אדם נוסף. יונתן רץ לעברו, צעק "משטרה עצור" וראה את הדלת האחורית-ימנית נפתחת ואת הנאשם 1 מנסה לצאת. יונתן הגיע לדלת "ופותח את הדלת. כשהוא פתח חצי מהדלת, הבחור דוחף אותי ומנסה להימלט, שכל הזמן אני צועק לו משטרה, משטרה" (פ/39 ש' 2-5). עוד תיאר את המאבק עם הנאשם 1 בלשון הבאה: "מנסה לדחוף אותי ולברוח, בשלב הזה אני תופס לו את הידיים, הוא מנסה להשתחרר מהידיים שלי, יש מאבק בינינו באיזה שהוא שלב אני מצליח להשכיב אותו על המושב האחורי, הוא מתחיל לבעוט בי באיזור הבטן והמפסעה [הטעות במקור - א.ג.] ע"מ להשתחרר ממני. אני אומר לו תירגע משטרה, תירגע משטרה, הוא מתחיל להירגע". יונתן הוציא את הנאשם 1 מהרכב וגררו לניידת, כשבמהלך זה ניסה הנאשם 1 מספר פעמים להשתחרר מאחיזתו כדי להימלט (שם, ש' 9-16). בחקירתו הנגדית בידי ב"כ הנאשם 1 סיפר יונתן שהבין כי הנאשם 1 ניסה להימלט משום ש"הוא שמע אותי צועק משטרה ודחף אותי" (פ/43 ש' 17), לא זכר לומר האם היה עם סימני זיהוי משטרתיים כגון כובע (שם, ש' 32-30), ושלל כי את הקריאות "משטרה" כיוון לעברם של הנהג והנוסע ולא אל הנאשם 1 (פ/44). עוד חידד כי המאבק עם הנאשם 1 היה בעודו מצוי על המושב האחורי של הרכב וסיפר כי השימוש בכוח מצדו החל כאשר הנאשם דחף אותו "ידיים רגליים אני לא זוכר בדיוק, דחף אותי וניסה לברוח" (פ/48 ש' 16-25). עוד הבהיר כי לאורך האירוע צעק מספר פעמים "משטרה", ובכלל זה עשה כן תוך-כדי המאבק עם הנאשם 1 אך האחרון המשיך בניסיונותיו להשתחרר (פ/49 ש' 1-2).

בשלב זה נקטעה עדותו של יונתן, והתחדשה ביום 11.5.16. בישיבה זו, לשאלותיו של עו"ד קידר, אישר יונתן כי בתווך בין שתי הישיבות, במסגרת עדות שמסר במשפטו של מי שנטען שהוא הנוסע, תיאר יונתן כי לאחר שהבחין בנוסע שלישי ברכב ניגש לדלת האחורית-ימנית שנפתחה, עזר לנוסע השלישי לפתוח אותה וצעק "משטרה", שאז החל המאבק (פ/53 ש' 9-13). עוד אישר כי ברשת הקשר נשמע הוא אומר בסמוך לאירוע כי הנאשם 1 טען ש"הוא לא יודע מה אנחנו רוצים ממנו" (פ/55 ש' 27-31, מונה 48:05 בדיסק רשת הקשר). הוא חזר ועמד על כך שהדחיפה מצדו של הנאשם 1 הגיעה לאחר שפתח את הדלת וצעק "משטרה" אך לא זכר לומר האם צעק "משטרה" קודם לכן, בעת שניגש אל רכב הסקודה. עם זאת ציין כי מן הרגע שהחלה בריחה מהרכב נשמעו צעקות "משטרה" (פ/59 ש' 20-32, פ/60 ש' 12). יונתן ציין באותה ישיבה כי זכרונו את האירוע בחלוף הזמן אינו מיטבי, ואישר כי מה שכתב בדו"ח הפעולה ת/1 מדויק יותר (פ/53 ש' 2, פ/60 ש' 21, פ/63 ש' 22).

50. יונתן מסר את עדותו בצורה ישירה ועניינית. המדובר בשוטר שביצע את מלאכתו באירוע הנדון ושלא בוססה סיבה בשלה יעליל על הנאשמים. אני מוצא לקבל את דבריו.

ההגנה העלתה בין הטענות טענות לפערים בין התיאורים שמסר יונתן בהזדמנויות השונות שתוארו לעיל אודות האירוע מושא האישום. ניתן להבין שגרסתו לא תיוותר אחידה במאת האחוזים על רקע חלוף הזמן, התעממות הזיכרון והצורך לתאר את אותו אירוע בהזדמנויות שונות. זאת ועוד, איני סבור כי קיימים הבדלים משמעותיים בין התיאורים שמסר יונתן אודות האירוע, למעט בנושא אחד: האם צעק "עצור משטרה" או קריאה בסגנון זה בעת שרץ לעבר רכב הסקודה. קריאה מעין זו לא נזכרת בת/1, אך נמסר עליה בעדותו של יונתן, בישיבה הראשונה. בישיבה השנייה בה העיד מסר כי אינו זוכר לענות. אני נכון להניח, לעניין זה ולטובת הנאשמים, כי יונתן הזדהה כשוטר רק עם פתיחת הדלת (וטרם המאבק עם הנאשם 1). אין בכך לגרוע מממהימנותה הכוללת של עדותו של יונתן. בהמשך הדברים אדון בתיאוריו של יונתן את עצמת וטיב התקיפה.

51. נפקותו של הפער האמור אינה משמעותית, וזאת בשים לב לעדות הנאשם 1 בנושא. הלה מסר, תוך-כדי

שטען כי היה "טרמפיסט" שישן ברכב, כי התעורר כאשר הנוסע והנהג יצאו מהרכב ולשמע "צעקות ובלאגן...באתי לפתוח את הדלת ובלש - הוא היה נראה לי בלש - כי שמעתי צעקות 'משטרה' והוא פתח את הדלת עד הסוף... קפץ עלי תוך כשי שהוא צועק "משטרה", קפץ עלי ובאגרופים צעק מי אני, מי אלו שברחו, מה אני עושה כאן, שאלות כאלה. אני צועק לו לעזוב אותי, מה אתה רוצה ממני, מנסה להדוף אותו ממני, הייתי שכוב והוא מעלי" (פ/76 ש' 19-15).

משנדחתה גרסת "הטרמפיסט", ברי כי בתיאור זה יש משום הפרזה של עצמת ההפתעה והבלבול שחש הנאשם 1. הוא לא התעורר לשמע צעקות, אלא היה ער ברכב בשעה שהנהג והנוסע שמעו כי דניס הוא שוטר ונמלטו. בכפוף לכך, הפערים שבין תיאורי הנאשם לאלה של יונתן אינם ניכרים. שניהם תיארו כי טרם המאבק ביניהם כבר נשמעו צעקות "משטרה" וכי הנאשם 1 שמע אותן (ובלשונו: "את המילה משטרה הוא צעק את זה - שמעתי צעקות באוויר משטרה משטרה" - פ/76 ש' 31). שניהם תיארו גם כי הנאשם 1 ניסה לפתוח את הדלת, הבין שיונתן הוא בלש משטרה (הגם שבתשובות נוספות ניסה הנאשם 1 בצורה לא משכנעת לעמעם את אמירתו זו - ראו פ/76 ש' 23 ו-29), וכי יונתן צעק "משטרה" גם במהלך המאבק. שניהם הוסיפו ותיארו כי הנאשם 1 הפעיל כוח בניסיון להדוף את יונתן ולהשתחרר ממנו, כי יונתן הפעיל כוח מצדו, וכי המאבק התרחש על הספסל האחורי ברכב הסקודה כאשר גם בעדותו של יונתן, בדומה לזו של הנאשם, יש תיאור של השכבת הנאשם 1 על המושב האחורי במהלך המאבק, בעוד האחרון מנסה להשתחרר. הפער שבין תיאוריהם נוגע לדרגת וטיב הכוח שכל אחד מהם הפעיל: יונתן טען כי הנאשם דחפו ואז נדרש לשימוש בכוח, בעוד הנאשם השתולל ובעט במטרה להשתחרר. הנאשם, מנגד, טען שיונתן תקפו והוא אך התגונן (פ/76 ש' 29).

עדויות של הנאשם 1 הותירה, כמפורט לעיל, רושם בלתי אמין. "גרסת הטרמפיסט" החלשה שלובה בגרסתו של הנאשם לעניין התנהלותו אל מול יונתן, באופן שלא מאפשר לקבל גם את האחרונה. בכלל זה יצוין כי הנאשם 1 לא ידע להסביר מדוע לא התלונן כנגד יונתן שלטענתו תקפו באגרופים ללא סיבה (פ/94 ש' 24), וכי גרסתו לתקיפה סתמית שכזו מצדו של יונתן אינה מתיישבת עם מכלול הראיות שפורט לעיל ואשר ממקם את ניסיונו של הנאשם 1 להימלט מהרכב במקביל לניסיונותיהם של שותפיו לאירוע ולנסיעה להימלט. על רקע זה איני מקבל את טענתו, כי הותקף במפתיע בידי יונתן. אני מוצא להיסמך על תיאורו של יונתן לפיו הנאשם 2, שהבין שיונתן שוטר, נאבק עמו במטרה להשתחרר ולברוח.

52. על רקע זה, ובנוסף לממצאים העובדתיים שפורטו בפרק ה' לעיל, אני קובע כי הנאשם 1 חבר לנאשם 2 ולנוסע מראש ונסע עמם (כשהוא ער) בשכונת רמות עד למיקום המעצר. בדומה לנאשם 2 ולנוסע, אף הנאשם 1 השפיל את ראשו ומבטו כשהבין שאחרים (השוטרים) מתקרבים למקום, כדי שלא ניתן יהיה לראות את פניו. בנוסף, לאחר שהבחין בנוסע ובנאשם 2 נמלטים בריצה כשהתחוויר להם כי דניס הוא שוטר, ולשמע הקריאות "משטרה", ניסה הנאשם 1 להימלט מהרכב. אלא, שבמהלך פתיחת הדלת נתקל ביונתן שהבין כי הוא בלש משטרה. בשלב זה התעמתו השניים כאשר הנאשם 1 מנסה להימלט ואילו יונתן מנסה להשתלט על הנאשם 1 תוך שהוא חוזר וקורא "משטרה", משכיב את הנאשם 1 על המושב האחורי וניצב מעליו כדי להכניעו. במקביל, ניסה הנאשם 1 להשתחרר מאחיזתו ו"השתולל", עד שיונתן השתלט עליו.

דיון בעבירות המיוחסות לנאשמים

ז. עבירת תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות המיוחסת לנאשם 1

53. האם בממצאים שהוצגו לעיל יש כדי לקבל את תזת התביעה לתקיפתו של יונתן? מצאתי כי התעורר ספק

סביר, המחייב לענות לשאלה זו בשלילה.

54. עבירת תקיפת שוטר, המוגדרת בסעיף 273 לחוק העונשין ומשמשת בסיס לדרגה החמורה יותר של העבירה אשר מעוגנת בסעיף 274(1) ומיוחסת לנאשם 1, נסמכת על הגדרת ה"תקיפה" שבסעיף 378 לחוק. לפי הגדרה זו, "המכה אדם, נוגע בו, דוחפו או מפעיל על גופו כוח בדרך אחרת, במישרין או בעקיפין, בלא הסכמתו או בהסכמתו שהושגה בתרמית - הרי זו תקיפה; ולענין זה, הפעלת כוח - לרבות הפעלת חום, אור, חשמל, גז, ריח או כל דבר או חומר אחר, אם הפעילו אותם במידה שיש בה כדי לגרום נזק או אי נוחות", מבצע תקיפה.

המדובר בהגדרה שנוסחה על דרך ההרחבה. היא כוללת כל דרך של הפעלת כוח פיסי ואף שאינו פיסי, גם במידה שאינה ניכרת, ודי בכך שיש בכוח זה לגרום לאי נוחות או לנזק.

רוחב זה של ההגדרה מצריך יישום זהיר, לבל תיווצר הרחבת יתר של מסגרת האחריות הפלילית בעבירה הנדונה.

בהקשר בו אנו עוסקים, של טענה לתקיפת שוטר בידי אדם במהלך מעצרו, יש לזכור כי הסיטואציה של ביצוע מעצר תלויה פעמים רבות במידה של עימות בין השוטר-העוצר לבין החשוד. רבים מן הנעצרים לא "נעמדים דום" למשמע הוראת המעצר ומושיטים ידיהם כדי להאזק. רבים מהם מגיבים בניסיון להימנע מן המעצר שלעיתים כולל גם הפעלת מידה של כוח, כגון "השתוללות" שלא אחת מתועדת בדו"חות המשטרה המוצגים בפני בית המשפט כהתנגדות למעצר. לטעמי, יש להישמר מפני יישום רחב מדי של העבירה הנדונה באופן שיהפוך כל מי שמגיב בצורה זו למבצעה של עבירה נפרדת וחמורה של תקיפת שוטרים. ועם זאת, יש לזכור את הצד השני של המשוואה שעניינו בתכליתה של העבירה: לספק לשוטרים הגנה בפני גילויי אלימות נגדם במהלך ביצוע תפקידם, על מנת לגונן על שלמות הגוף ועל האינטרס הציבורי שבמילוי התפקיד המשטרה. בהקשר הנוכחי, יש להרתיע ולמנוע אלימות כלפי שוטרים מצדם של חשודים במהלך ביצוע מעצר.

האיזון שבין השיקולים הנוגדים מצריך, לטעמי, למקד את הקריטריון התוחם את העבירה בקיומו של ניסיון מצדו של החשוד לפגוע בשוטר. אין בכך כדי להכשיר או לעודד עצורים לנסות ולהימלט מידי שוטרים, או להפעיל כוח במהלך זה, ועם זאת איני סבור כי ראוי להרשיע כל מי שמנסה להימלט ממעצר ובמהלך זה מניף ידיים ורגליים או "משתולל", בעבירה פלילית של תקיפת שוטרים. עוד אין בכך לומר כי לא תיתכן תקיפתו של שוטר במטרה לגבור עליו ולהימלט ממעצר. אלא, שהדבר אינו חייב להתרחש בכל מקרה ומקרה של התנגדות למעצר. הדגש הינו על האמצעי שננקט, טיבו ועוצמתו, והאם יש בו משום הפעלת כוח החורגת מגדרי מאמץ להיחלץ גרידא והופכת לאקט של פגיעה בשוטר. עוד אדגיש כי אין כוונתי שנדרש יסוד חפצי של מטרה לפגוע בשוטר, ודי במודעות (לצד מטרה להכשיל את השוטר כאשר מדובר בעבירה לפי סעיף 274(1) לחוק העונשין).

55. איני סבור שהקריטריון האמור בוסס במקרה הנוכחי, במידת ההוכחה הנדרשת בפלילים. התרשמתי כי נותר ספק האם התנהלותו של הנאשם 1 נותרה בגדרי "השתוללות" מצדו בניסיון להיחלץ מאחיזתו של יונתן, שניצב מעליו וניסה להכניעו, או שמא חרגה מכך לעבר מעשה של פגיעה ביונתן. מעדותו של יונתן עלה כי מעשי הנאשם 1 בוצעו במהלך ניסיון להשתחרר, בעוד שיונתן אוחז בידיו והנאשם 1 מתנועע בניסיון להיחלץ. אמנם יונתן מסר על בעיטות, ועל כן לא ניתן לקבוע באופן מוחלט שלא הייתה תקיפה, ועם זאת האפשרות הנגדית, לפיה לא דובר במהלך של מתקפה מצדו של הנאשם, לא נשללה אף היא.

56. אפשרות נגדית זו עולה, ראשית, מהתייחסותו של יונתן לעימות עם הנאשם 1. יונתן תיאר את התנהלות הנאשם באירוע הנדון כמי ש"מנסה להשתחרר מהידיים שלי, יש מאבק בינינו" (פ/39 ש' 10) וציין כי במהלך

זה הנאשם "השתולל". הדגש בעדותו של יונתן בתיאור העימות לא היה על הבעיטות, הגם שהזכירן, אלא על ניסיונות חוזרים ונשנים של הנאשם 1 להשתחרר במסגרת מאבק (שם ש' 14-16, פ' 49/ש' 2, פ' 64/ש' 11, דו"ח הפעולה ת/1).

יחסו זה של יונתן לעימות עם הנאשם 1 ניכר גם בתגובותיו לאחר שהעימות הסתיים. כאשר הזמין עזרה ברשת הקשר המשטרתית לא הזכיר יונתן כי הותקף, ואף לא נשמע נסער במיוחד (למשל מונה 47:50 ואילך). אציין שההגנה טענה גם שיונתן לא סיפר לדניס ולאחרים כי הותקף, אך העדים בנושא זה לא אישרו זאת, ואך מסרו שאינם זוכרים האם הדברים נאמרו (יונתן פ' 46/ש' 2, פ' 49/ש' 30, פ' 56/ש' 9; דניס פ' 36/ש' 20).

אני ער לכך שמדובר בשוטר מקצועי, שאפשר כי אינו מתרגש מתקיפתו ולא יתייחס אליה כאל אירוע חריג ומכאן תגובותיו ותיאוריו האמורים. עוד נתתי דעתי להסבריו של יונתן לפיהם הוא אינו מפרט כל נתון מן האירוע ברשת הקשר (פ' 56). ועם זאת, אפשר גם כי לא דובר בהפעלת כוח מצד הנאשם 1 בעצמה, ושעל כן לא ראה בכך יונתן משום התרחשות חריגה של תקיפתו. שתי האפשרויות קיימות, ומכאן הספק.

שנית, יש לזכור כי הנאשם התנהל באופן בו תיאר יונתן, בדגש על הבעיטות, בעודו שכוב על המושב האחורי ויונתן ניצב מעליו. מכאן האפשרות שלא נשללה, כי בעיטותיו של הנאשם לא היו אלא הנפה של גפיים במאמץ להיחלץ, כחלק מ"השתוללות" ולא כמהלך של תקיפתו של יונתן ופגיעה בו.

57. לכן, יש לזכות את הנאשם 1 מחמת הספק מן העבירה של תקיפת שוטר.

ח. על העבירה של הכנת עבירה בחומרים מסוכנים המיוחסת לנאשמים

58. סעיף 497 לחוק העונשין שכותרתו "הכנת עבירה בחומרים מסוכנים" חל על "העושה, או מחזיק בידועין, חומר נפץ, או מכונה, מכשיר או כל דבר שהם מסוכנים או מזיקים, בכוונה לעשות בהם פשע או עוון או כדי לאפשר לאחר שיעשה בהם פשע או עוון...".

59. המדובר בעבירה ייחודית. דרך כלל נמנע הדין הפלילי מלהחיל אחריות על מי שמעשיו אינם עוברים את הרף האיכותי של תחילת ביצוע, המבדיל בין מעשי הכנה לבין ניסיון (סעיף 34ד לחוק העונשין). בהקשר הנוכחי מצא המחוקק לחרוג מכלל זה ולהרחיב את תחומי האחריות בפלילים גם לשלב ההכנה. זאת עשה נוכח החומרה המיוחדת והסיכון שבהחזקת חפצים וחומרים בעלי פוטנציאל מסוכן שיש כוונה לעשות בהם שימוש עברייני (ע"פ 9511/01 קובקוב נ' מדינת ישראל (22.1.02); ת.פ. (ת"א-יפו) 40275/05 מדינת ישראל נ' טולדו, עמ' 39 (3.9.06)).

60. בחינת הראיות מעלה כי יסודותיה של עבירה זו התקיימו. הדיון במישור זה מתחלק לשניים: ראשית תיבחן השאלה האם הנאשמים החזיקו בחומרים מסוכנים. שנית, ייבחן היסוד הנפשי.

1.ח. החפצים שנתפסו ברכב

61. בדו"ח הפעולה שלו רשם השוטר יונתן כי עם ההשתלטות על הנאשם 1 על גבי המושב האחורי ברכב הסקודה, הבחין כי "בסמוך אליו במושב ישנה שקית ניילון לבנה ובתוכה מספר בקבוקים של נוזל עם ריח עז של דלק, וכן כפפות שחורות". כשהגיע שוטר נוסף לסייע, חיפש בעזרתו על גופו של הנאשם 1 ואיתר גז מדמיע. עוד ביצע חיפוש ברכב בו ראה כי השקית האמורה שהונחה על המושב האחורי מכילה שלושה בקבוקים ובהם נוזל עם ריח של דלק וכן שלושה זוגות של כפפות שחורות ותרסיס צבע. על רצפת הרכב מאחור איתר אלת בייסבול מעץ, לום ברזל ופנס ירוק (ת/1. תמונות החפצים ת/12).

62. ההגנה טענה בסיכומיה כנגד היסמכות על החפצים שאיתר יונתן. זאת, בטענה לפיה היה על יונתן לצלם את מצבם בעת תפיסתם ו"לסגור את הזירה", ובטענה כי אין מדובר בחומרים מסוכנים.

איני מקבל טענות אלה. דבריו של יונתן מספקים תיאור ברור של המיקום בו ראה את החפצים בתוך הרכב. יצוין כי מתמונות רכב הסקודה עולה שמדובר ברכב עם מושב אחורי לא גדול במיוחד (ת/13), והאמירה לפיה השקית ובה הבקבוקים, הכפפות והתרסיס הייתה על המושב האחורי לצדו של הנאשם 1 ברורה ומספקת. ההגנה טענה כי דרך זו של תיעוד במזכר ללא צילום אינה הולמת, אך לא הציגה הוראה או נוהל קונקרטי שהופרו. יונתן הוסיף והסביר בעדותו שאין הוראה "לסגור זירה" או לצלם בכל אירוע, וכי לא מצא צורך לעשות כן באירוע הנדון (פ/57 ש' 1-5. ראו גם הסבריו של דניס בפ/36 ש' 9-10).

עוד לא הוצגה נפקות ההימנעות מ"סגירת הזירה" בהקשר בו אנו עוסקים, של שיוך החפצים למיקומם ברכב. זאת, היות שיונתן תפס באופן מידי את החפצים ונטל אותם עמו, והרכב הועבר למגרש משטרה (כך לפי ת/1). עוד לא נטען כי השקית הוזזה ממקומה בידי אחר טרם נצפתה בידי יונתן, ויוזכר כי נצפתה על ידו במיקום האמור כבר בעיתוי בו התעמת עם הנאשם 1 והשתלט עליו. הנאשמים אף לא טענו כי השקית הוזזה במהלך נסיעתם המשותפת ברכב. לכן, קשה לראות כיצד היה ב"סגירת הזירה" לתרום ליכולת להיסמך על החפצים ועל מיקום תפיסתם כראיה.

משכך, אני קובע כי השקית ובה הבקבוקים, הכפפות והתרסיס הייתה על גבי המושב האחורי של הרכב, לצדו של הנאשם 1, והאלה וה"לום" היו על רצפת הרכב, בעת שהנאשמים והנוסע נסעו בו.

63. אשר להיותם של חפצים אלה "חומרים מסוכנים" אפנה, לצד תמונות החפצים, למוציגים ת/1, ת/9 ות/29-31. אלה מציגים את "שרשרת המוצג" עד לבחינת תוכן הנוזלים שהכילו הבקבוקים ואשר זוהה כבנזין. הגדרת החומר המסוכן בסעיף 497 לחוק העונשין חלה, כמצוטט לעיל, על כל "דבר" שהוא מזיק או מסוכן. החזקת כמות גדולה של חומר דליק - שלושה בקבוקי בנזין מלאים, לצד כפפות ותרסיס צבע, עונה להגדרה האמורה. כך גם כשמצטרפים לתמונה גפרורים (שנתפסו ברשות הנוסע - דניס פ/17 ש' 17, נ/3 ונ/4 ש' 30), אלת בייסבול ומוט ("לום") ברזל. העבירה הנדונה נועדה לטפל במצבים של החזקת חומרים שמסוכנותם מאפשרת ביצוע עבירה. החפצים הנדונים עונים לתכלית זו.

64. האם הנאשמים "החזיקו" בחפצים אלה בודיעין? בהקשר זה הועלתה טענה לפיה ברכב הנדון היו "זרוקים" חפצים שונים וכי אפשר שהחפצים האמורים הוכנסו לתוכו בידי אחר. זאת, בזיקה לטענת "רכב הגמ"ח". טענה זו מבקשת לנתק את הזיקה בין הנאשמים לבין החפצים. טענה נוספת שהועלתה היא כי הנאשם 2 נהג להחזיק בנזין וכפפות ברכבו כדבר שבשגרה.

65. איני מקבל טענות אלה. ראשית, בנוגע לטענה הנוספת, הרי שהנאשם 2 לא סיפק בדבריו הסבר "תמים" להחזקת החפצים על ידו באירוע הנדון אלא להיפך: הציג גרסה שמרחיקה אותו מהם. כך, הגם שטען כי תמיד החזיק ברכב בקבוק דלק או שניים למקרה הצורך, הוסיף כי נהג להחזיקם בתא המטען (בעוד שהחפצים הנדונים כאן נתפסו על מושב הנוסע האחורי), ושלל כי נהג להחזיק שלושה בקבוקים (כפי שנמצאו בשקית הנדונה - עדותו בפ/99 ובפ/110). עוד טען שתריסי הצבע לא שייך לו, כי נהג להחזיק זוג אחד בלבד של כפפות - ולא שלושה כפי שנתפסו, וכי אין לו מוט "לום". כך, הגם שהנאשם 2 קשר עצמו לאלת העץ שנמצאה ברכב (בטענו כי החזיקה לבקשת אמו לטעמי הגנה עצמית - פ/111-110), לא ניתן לראות בדבריו משום הסבר להימצאות החפצים הנדונים ברכבו.

בדומה, וכאן אני עובר לטענה הראשונה, משנדחתה עדותו של הנאשם 2 בדגש על "טענת הגמ"ח" ונקבע

שדובר ברכב של הנאשם 2 ובו נהג באירוע הנדון, אין בסיס ראייתי לתמוך בטיעון לפיו החפצים הובאו לתוך הרכב בידי אחר ללא ידיעת הנאשם 2. דינו של טיעון זה להידחות.

66. הדבר מותר אותנו עם הנסיבות שהוכחו: הנאשמים והנוסע התנהלו בצורה המעידה על תכלית משותפת. הם נסעו יחד ברכב בשעת לילה מאוחרת, נעצרו כשהרכב מונע בסמוך לוואדי הנזכר לעיל כש"קפוצ'ונים" לראשיהם והשפילו מבטיהם כשהבחינו בשוטרים דניס ויונתן (בשלב זה מבלי לדעת שמדובר בשוטרים) כך שלא ניתן יהיה לראות את פניהם. כשהשוטרים עצרו בסמוך, הנאשם 2 שילב את הרכב להילוך אחורי. כשדניס ניגש לרכב ולאחר ששמעו שמדובר במשטרה, החלו הנוסע והנאשם 2 להימלט. הנאשם 1 ניסה, במקביל, לצאת מהדלת האחורית כדי להימלט ואף התעמת עם השוטר יונתן בניסיון להיחלץ ממעצר.

בנסיבות אלה יש לראות בחפצים שנתפסו ברכב כמוחזקים בידי כל אחד מהנוסעים בו. יש לזכור כי בין הנאשם 1 לנאשם 2 שררו יחסי חברות. כמות הכפפות שבשקית: שלושה זוגות, וכן כמות בקבוקי הבנזין: שלושה במספר, תואמות את מספר הנוסעים ברכב. השמת כפפות ובקבוקים במספר האמור בשקית מחזקת את הרושם לפיו החפצים הוכנו מראש למטרה מסוימת ומשותפת, בהתאמה למספר המשתתפים באירוע. עוד יש לזכור כי השקית הונחה על המושב, לצדו של הנאשם 1, נתון שאינו מאפשר לקבל את הכחשתו כי הבחין בשקית ומחזק את המסקנה כי הונחה במקום לשימוש בידי הנוסעים. יוזכר גם כי ה-DNA של חברם של הנאשמים, רבין, נמצא על השקית ובה בקבוקי הבנזין, הכפפות ותרסיס הצבע, ואותר גם על הכיפה אותה השליך הנוסע במנוסתו. עוד יצוין שמהשקית ובה הבקבוקים עלה, כך לדברי יונתן, "ריח עז של דלק" (ת/1) מה שמרחיק עוד יותר את האפשרות לקבל כי הנאשמים לא היו מודעים לקיומם של הבקבוקים ברכב, לרבות הנאשם 2 שנהג ברכב. לבסוף יש לזכור כי אף אחד מן הנאשמים לא השכיל להציג הסבר אמין לנוכחותו במקום באישון לילה, הסבר שיפריך את המסקנה המתגבשת לפיה חברו לתכנית משותפת. כזביהם של הנאשמים בניסיון לספק הסבר שכזה מעידים על ניסיון להרחיק עצמם מן הסיטואציה ועל כן פועלים לחובתם.

67. "החזקה" מוגדרת בסעיף 34 כד לחוק העונשין כ"שליטתו של אדם בדבר המצוי בידו, בידו של אחר או בכל מקום שהוא, בין שהמקום שייך לו ובין אם לאו; ודבר המצוי בידם או בהחזקתם של אחד או כמה מבני חבורה בידיעתם ובהסכמתם של השאר יראו כמצוי בידם ובהחזקתם של כל אחד מהם ושל כולם כאחד". לטעמי, המסקנה האפשרית היחידה העולה מן הנתונים שנסקרו לעיל היא של שלושה אשר חברו יחד למטרה משותפת, בשלה גם הצטיידו בחפצים האמורים ונטלו אותם עמם. משכך, יש לראות כל אחד מהנאשמים כמי שהחזיק בחפצים.

2. מטרה לבצע פשע או עוון

68. דיון זה רלבנטי גם לשאלת היסוד הנפשי. העבירה המיוחסת לנאשמים דורשת מטרה לבצע באמצעות החפצים עבירה מסוג פשע או עוון. לעניין זה יש לשים לב למכלול הנתונים שהוכחו:

תחילה, הנתונים שפורטו בפסקה 66 לעיל במסגרת הדיון בסוגית ה"החזקה". זאת, בדגש על החבירה לנסיעה משותפת בשעת לילה מאוחרת, העצירה במקום הנדון והשפלת המבט כשהבחינו שהשוטרים מתבוננים בהם,

לכך מתווספים נתונים נוספים: תחילתם בטיבם של החפצים שנתפסו: שלושה בקבוקי דלק מלאים, שלושה זוגות של כפפות ותרסיס צבע. זאת בתוך רכב בו נתפסו גם "לום" מתכת ואלת עץ. הגם שניתן לחשוב על שימוש "תמים" האפשרי בכל חפץ בנפרד, הרי ששילוב זה של חפצים בנסיבות בהן הוחזקו מוביל למסקנה אחת, בדבר קיומה של תכנית לביצועה של עבירה פלילית בעלת חומרה.

בהקשר זה יש לציין גם את חוסר יכולתם של הנאשמים לספק הסבר הולם להחזקה בחפצים הנדונים, את בחירתם לשמור על שתיקה בחקירות המשטרה למרות שהתבקשו לספק הסברים כאמור (למשל הודעות הנאשם 1 ת/3 בעמ' 4 ש' 43-63, ת/2 ש' 96 ואילך), ואת ניסיונותיהם הלא-אמינים בהמשך ההליך להרחיק עצמם מן החפצים ומן הסיטואציה. התרשמתי כי התנהלות זו היא תוצר של ניסיון להסתיר את כוונותיהם האמתיות, ויש בה להוסיף ולחזק את המסקנה המתגבשת.

המשכם של הנתונים הרלבנטיים בתגובותיהם של הנוכחים ברכב הסקודה למשמע המילה "משטרה": שניים מהנוסעים פתחו בריצה מיד כשהבינו שהניצב בפניהם, דניס, הוא שוטר. הנוסע העדיף לסכן עצמו סיכון של ממש במהלך זה, ולזנק לתהום חשוכה על מנת שלא להיתפס (ראו את הצבעת דניס על מיקום הקפיצה בשחזור שערך, נ/5 מונה 6:38. המדובר בקפיצה מגובה לשטח מיוער וסלעי). הנאשם 2 נמלט אף הוא בריצה מידי השוטרים, ולצורך זה בחר להפקיר במקום את רכבו אותו רכש זמן קצר לא רב לפני כן במיטב כספו. הנאשם 1 ניסה, במקביל, להימלט מהדלת האחורית והיה נכון לנהל מאבק עם השוטר יונתן בניסיון למנוע את תפיסתו. הן תגובת ההימלטות המידית, והן מידת הנחישות שלוותה אותה מצד כל אחד מן הנוסעים ברכב, מוסיפה ומחזקת את המסקנה הנגזרת מן הנתונים הקודמים: כי השלושה חברו יחד לביצועה של עבירה, בדרגת חומרה של ממש (של פשע או עוון), והחזיקו בחפצים הנדונים במטרה לבצע באמצעותם את העבירה.

69. יצוין כי אין נפקות לכך שלא הוכח מה הייתה תכניתם הפלילית הקונקרטית של הנאשמים. העבירה הנדונה היא, כאמור, עבירת הכנה שמטרתה להתמודד עם סיכון עתידי שלעיתים אינו קונקרטי במובן של גיבוש פרטי התכנית הפלילית או הוכחתם בבית המשפט (עניין **קובקוב** הנ"ל, פס' 6). הדגש הינו על האופי הפלילי של ההחזקה ועל מטרתו של המחזיק. צירוף העובדות שהוכחו, הן מבחינת טיב החפצים והן מבחינת החזקתם ברכב בנסיבות המתוארות לעיל ובידי מי שהגיבו באופן בו הגיבו להגעתם של השוטרים, ממלא אחר יסודות העבירה.

70. כל אלה מגבשים, מעל לספק, מסקנה לפיה הנאשמים ביצעו את העבירה הנדונה.

ט. עבירת הפרעה לשוטר המיוחסת לנאשם 2

71. עיקרו של האישום במישור זה בהימלטותו של הנאשם 2 מן הזירה, לאחר שדניס הזדהה כשוטר. ההתאמה בין הימלטותו של הנאשם 2 להימלטותו זו של הנוסע מעידה כי הנאשם 2 שמע את דניס אומר "משטרה" ובעקבות זאת החל בבריחה. כך גם אמירותיהם של שני השוטרים ושל הנאשם 1 עליהן עמדתי לעיל, ולפיהן צעקות "משטרה" נשמעו בחלל האוויר בעיתוי בו החליטו הנאשם 2 והנוסע להימלט. מכאן שהנאשם 2 הבין שמדובר בשוטרים, ולמצער חשד בדבר ולא בירר זאת כך ש"עצם עיניו" בנוגע לנסיבה זו.

72. התנהלות מעין זו עולה כדי היסוד העובדתי הנדרש בעבירה, של עשיית מעשה שהוא בעל פוטנציאל הפרעה לשוטר במילוי תפקידו. יסוד זה פורש בפסיקה על דרך ההרחבה, ובכלל זה הוחל במקרי בריחה משוטר המבקש לעצור את הבורח (ת.פ. (מחוזי נצ') 1132/04 **מדינת ישראל נ' מחאמיד**, פס' 77 (8.9.05); י' קדמי **על הדין בפלילים** 1659 (תשס"ו)). שהרי, מטרתה של ההימלטות היא להימנע מעיכוב או מעצר בידי השוטר וכך לסכל את פעולתו של האחרון. הדבר ממלא, בנוסף ומשהחזקה לפיה אדם מתכוון לתוצאותיה הטבעיות של התנהלותו לא נסתרה, אחר היסוד הנפשי הנדרש של מטרה להפריע לשוטר. לצד עצם ההימלטות, מוכח היסוד הנפשי גם בנכונותו של הנאשם 2 אותה הזכרתי לעיל להפקיר במקום את רכבו ובלבד שלא ייתפס בידי המשטרה, ובמסקנות שהוצגו לעיל לפיהן חבר לנאשם 1 ולנוסע לצורך ביצועה של עבירה פלילית דבר אשר ממחיש את המניע שהיה לו לסכל את מעצרו וכך להימנע

מתפיסה ומתשלום ה"מחיר" בגין תכניות העבריות.

73. משכך, יש להרשיע את הנאשם 2 בעבירה הנדונה.

הכרעה

74. הנאשם 1 מזוכה מן העבירה של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות.

75. שני הנאשמים מורשעים בעבירה של הכנת עבירה בחומרים מסוכנים.

76. הנאשם 2 מורשע, בנוסף, בעבירה של הכשלת שוטר בעת מילוי תפקידו.

77. לפי הסכמתם, ניתנת הכרעת הדין ללא דיון במעמד הצדדים. המזכירות תשלח עותק לצדדים.

78. טיעון לעונש יישמע ביום 10.7.16 בשעה 14:00. אם ההגנה מעוניינת בהפניה לשירות המבחן עליה להגיש בדחיפות בקשה בנושא, וזאת תוכרע לגופה.

ניתנה היום, כ"ג סיוון תשע"ו, 29 יוני 2016, בהעדר הצדדים